

“Ἐγὼ εἶμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. 18' 6)

ZQH

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
ἀνεῴμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστίν,,
(Ἰωάν. 5' 63)

Ἔτος 107ον | Φεβρουάριος 2017 | 4309

«ΕΛΠΙΣΟΝ ΕΠΙ ΤΟΝ ΘΕΟΝ»

ΓΙΑΤΙ λυπᾶσαι; Γιατί πικραίνεσαι; Γιατί ἀγωνιάς; Γιατί ἀπογοητεύεσαι; Γιατί ἀπελπίζεσαι καὶ παραλύεις καὶ καταθέτεις τὰ ὄπλα καὶ ἐπαναλαμβάνεις τὸ κλαψοτράγουδο τῶν δειλῶν: «Δὲν γίνεται τίποτα»; Πράγματι δὲν γίνεται τίποτα γι' αὐτοὺς ποὺ πιστεύουν στὸ τίποτα. Γι' αὐτοὺς ποὺ οἱ ὀρίζοντές τους εἶναι κλειστοί. Γι' αὐτοὺς ποὺ ζοῦν χωρὶς ἐλπίδα. Καὶ ζοῦν χωρὶς ἐλπίδα ὅσοι ζοῦν χωρὶς Θεό. Οἱ πιστοὶ ὅμως δὲν ἔχουν κανένα λόγο νὰ ἀπελπίζονται, ἐνῶ ἔχουν κάθε λόγο νὰ ἐλπίζουν. Καὶ ἡ ἐλπίδα τους δὲν κυματίζει στὸ κενό. Δὲν εἶναι οὐτοπία. Εἶναι πραγματικότητα. Στηρίζεται στὴν πίστη τους, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ὁλος ἀγάπη καὶ στοργή, Πατέρας τους. Καὶ τοὺς ἔχει δώσει ὡς τώρα τόσες ἀποδείξεις τῆς ἀγάπης Του. Πῶς, λοιπόν, νὰ μὴν ἐπαναλαμβάνουν μαζί με τὸν Ψαλμωδὸ: **Ἰνατί περίλυπος εἶ ἡ ψυχὴ μου καὶ ἰνατί συνταράσσεις με; Ἐλπίσον ἐπὶ τὸν Θεόν...**» (Ψαλμὸς μα' 6).

Ἐλπίσον ἐπὶ τὸν Θεόν. Στηρίξε τὴν ἐλπίδα σου στὸν Θεό. Καὶ δὲν θὰ διαψευσθεῖς. Οἱ ἀποδείξεις; Πολλές. Ἡ ἐπιχειρηματολογία τοῦ ἀποστόλου Παύλου πειστική: **Ὅς γε τοῦ ἰδίου Υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτόν, πῶς οὐκ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίζεται;**» (Ρωμ. ν' 32). Καμιὰ ἀμφιβολία. Ποιὸς μπορεῖ νὰ ἀμφισβητήσει τὴν ἀπέραντη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ; Δὲν λυπήθηκε τὸν μονογενῆ Υἱό Του, ἀλλὰ γιὰ χάρη μας τὸν παρέδωσε στὸν σταυρικὸ θάνατο, πῶς μαζί με Αὐτὸν δὲν θὰ μᾶς χαρίσει καὶ ὅ,τι ἄλλο χρειαζόμαστε;

Γεμάτος θαυμασμὸ καὶ ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος, μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴν ἀπέραντη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ γιὰ τὴν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων, τονίζει: Σκέψου καλὰ τὸ μέγεθος τῆς ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ. Δὲν ὑπολόγισε τὸν ἀγαπητὸ Υἱό Του, ἀλλὰ τὸν παρέδωσε καὶ τὸν παρέδωσε γιὰ τοὺς εὐτελεῖς, τοὺς ἀχάριστους, τοὺς ἐχθρούς Του, ἐξ αἰτίας τῶν ἀμαρτιῶν τους. Ὁ Θεός, λοιπόν, ποὺ ἔδωσε στοὺς ἐχθρούς Του τὸ πῖο μεγάλο ἀγαθό, δὲν θὰ δώσει τώρα στοὺς ἀνθρώπους, ποὺ με τὴν σταυρικὴ θυσία τοῦ Υἱοῦ Του ἔγιναν φίλοι Του, ἄλλες μικρότερες εὐεργεσίες ποὺ ἀσφαλῶς δὲν συγκρίνονται σὲ μέγεθος με τὶς ἄλλες;

Νὰ γιατί ἡ χριστιανικὴ ἐλπίδα δὲν κυματίζει στὸ κενό. Ὁ οὐράνιος Πατέρας, ποὺ μᾶς πρόσφερε τὴν σωτηρία καὶ τὴν λύτρωση, με τὴν θυσία τοῦ Υἱοῦ Του, δὲν θὰ μᾶς συμπαρασταθεῖ σὲ κάθε δυσκολία μας; Μᾶς χάρισε τὴν ἀθάνατη ψυχὴ. Ἐμεῖς τὴν κληιδώσα-

με. Καὶ ὁ Θεὸς δὲν τὴν ἄφησε στὴν λάσπη. Κατέβηκε στὴ γῆ. Τὴν σήκωσε στοὺς σταυροφόρους ὤμους Του. Τὴν ἔπλυνε με τὸ τίμιο αἷμα Του ποὺ ἔχυσε πάνω στὸν Σταυρό. Λοιπόν, μποροῦμε ὕστερα ἀπὸ αὐτὰ νὰ ἀμφιβάλουμε γιὰ τὴν ἀγάπη Του; Αὐτὸς ποὺ τόσο φροντίζει γιὰ τὴν ψυχὴ, δὲν θὰ φροντίσει γιὰ τὴν τροφή; Πῶς εἶναι δυνατόν ἕνας τόσο στοργικὸς Πατέρας νὰ ἀδιαφορήσει γιὰ τὰ παιδιὰ Του; Κάτι ποὺ δὲν κάνει καὶ ὁ πῖο κοινὸς πατέρας, θὰ τὸ κάνει ὁ οὐράνιος; Σὲ τελευταία ἀνάλυση ἡ ἀπελπισία εἶναι ἀπιστία. Ὅποιος δὲν ἐλπίζει στὸν Θεὸ δείχνει πάνω στὰ πράγματα πῶς δὲν πιστεύει ἢ τουλάχιστον ὀλιγοπιστεῖ στὸν Θεό. Ἡ ἀπουσία τῆς ἐλπίδας φανερώνει τὴν ἀπουσία τῆς πίστεως. Στὴν ἀπιστία καὶ στὴν ὀλιγοπιστία στηρίζεται ἡ ἀπελπισία. Ἐνῶ ἡ ψυχὴ, ἡ θωρακισμένη με τὴν πίστη, δὲν προσβάλλεται ἀπὸ τὴν ἀπελπισία. Ἡ ἀπογοήτευση δὲν βρίσκει θέση μέσα σ' αὐτὴ.

Αὐτὲς τὶς πνευματικὲς ἐμπειρίες ζοῦσαν οἱ ἅγιοι, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ. Καὶ στὶς πῖο μεγάλες δυσκολίες δὲν τὰ ἔχαναν. Καὶ ὅταν ἀλλεπάλληλες δοκιμασίες τοὺς χτυποῦσαν ἤξεραν ποῦ νὰ καταφύγουν, ἀπὸ ποῦ νὰ ἀντλήσουν ἀκαταμάχητη δύναμη. **«Κύριος στερέωμά μου καὶ καταφυγὴ μου καὶ ῥύστης μου»** ἐπανελάμβανε ὁ πολυδοκιμασμένος βασιλιὰς Δαβὶδ καὶ στὶς τραγικότερες στιγμὲς τῆς ζωῆς του. Ἡ ἐλπίδα του στὸν Θεὸ τὸν ἔκανε νὰ λείε σὲ αὐτοὺς ποὺ τοῦ συνιστοῦσαν τὴν φυγὴ: **«Πῶς ἐρεῖτε τῇ ψυχῇ μου μεταναστεύου ἐπὶ τὰ ὄρη ὡς στρουθίον;**» Δὲν εἶμαι ἐγὼ ἔρημο σπουργιτάκι, γιὰ νὰ φύγω ἀπελπισμένο πάνω στὰ βουνά. **«Τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; Εἰ ὁ Θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν;**» (Ρωμ. ν' 31) θὰ προσθέσει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Ποιό, λοιπόν, εἶναι τὸ συμπέρασμα, ὕστερα ἀπὸ τὶς τόσες εὐεργεσίες καὶ τὴν τόση ἀγάπη τοῦ Θεοῦ; Ἄν ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας, προστάτης καὶ ὑπερασπιστής μας, ποιὸς θὰ εἶναι ἐναντίον μας; Κανένας. Καὶ ὅποιος ἐπιχειρεῖ θὰ ματαιοπονεῖ. Καὶ ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας. Ἀρκεῖ κι ἔμεῖς νὰ εἴμαστε μαζί με τὸν Θεό.

**Ἄν ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας,
προστάτης καὶ ὑπερασπιστής
μας, ποιὸς θὰ εἶναι
ἐναντίον μας; Κανένας.
Καὶ ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας.
Ἄρκεῖ κι ἔμεῖς νὰ εἴμαστε
μαζὶ με τὸν Θεό.**

Ἐχθρὸς τῆς χαρᾶς;

Β΄

Εἶδαμε ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν εἶναι ὁ ἐχθρὸς, ἀλλὰ ὁ χορηγὸς τῆς χαρᾶς. Καὶ μᾶς ἀπαντοῦν ὅτι στὰ χεῖλη τοῦ Χριστοῦ δὲν ἄνθισε τὸ χαμόγελο, ἐνῶ ζωγραφίστηκε ἡ θλίψη. Ἐκλαψε, δὲν γέλασε!

Παραγνώριζον ἢ ἀποσιωποῦν τόσες καὶ τόσες περιπτώσεις πού ὁ Κύριος ὄχι μόνο διακήρυξε τὸ χαρούμενο χριστιανικὸ πιστεύω, ἀλλὰ καὶ τὸ παρουσίασε μὲ ὅλην του τὴ ζωὴ. Καὶ ἀκόμα πῶς φαντάζονται τὸν θεῖο Διδάσκαλο, ὅταν ἀναστρέφεται τὰ παιδιά, τὴ ζωντανὴ αὐτὴ ἄνοιξη τῆς ζωῆς, ὅταν τὰ παίρνει στὴν ἀγκαλιά Του γιὰ νὰ τὰ εὐλογήσει, ὅταν προβάλλει τὸ φῶς αὐτὸ τῆς παιδικῆς ἀπλότητος, τῆς χαρᾶς στοὺς συνοφρυωμένους μεγάλους; Τὸν φαντάζονται λυπημένο καὶ θλιμμένο; Λυπημένος ἀνάμεσα στὰ παιδιά; Σιωπηλὸς μέσα στὶς παιδικὲς φωνές; Βλοσυρὸς ἀνάμεσα στὸ χαρούμενο παιδικὸ μελίσι; Ὅχι, τὸ δὲν γίνεται μὲ τοὺς ἀνθρώπους, γίνεται μὲ τὸν Θεάνθρωπο;

Δὲν μᾶς ἔδωσε ἕνα τέτοιο σκυθρωπὸ παράδειγμα ὁ Κύριος. Μᾶς ἔδωσε ἕνα φωτεινὸ καὶ χαρούμενο ὁ πρῶος καὶ ταπεινὸς Ἰησοῦς. Καὶ ὁ παιδικὸς αὐθορμητισμὸς, πού ἀποστρέφεται τὴν κατῆφεια, ἔτρεχε μὲ λαχτάρια στὸν ἐνανθρωπήσαντα Θεό, πού γιὰ χάρη του ἔγινε ἄνθρωπος. Φίλος τῶν παιδιῶν, ἀλλὰ καὶ φίλος τῶν λουλουδιῶν καὶ τῶν πουλιῶν, τῆς ὁμορφιάς, τῆς χαρᾶς, τῆς ζωῆς. Τέλειος Θεός, ἀλλὰ καὶ τέλειος ἄνθρωπος. Χωρὶς τὴν παραμικρὴ σκιὰ ἀμαρτίας πού χύνει τὴ θλίψη στὸ πρόσωπο, ἀκτινοβολοῦσε μὲ τὴ θεϊκὴ μορφή Του τὴν ἰλαρότητα, τὴν εἰρήνην, τὴν χαρὰ. Στρέφει τὴν προσοχὴ τοῦ κουρασμένου ἀνθρώπου στὴν ὁμορφὴ φύση. Ἡ ὑπερβολικὴ μέριμνα κουράζει. Οἱ ὑπέρμετρες φροντίδες ἐξοντώνουν. Πιέζουν τὴν καρδιά καὶ συνοφρυώνουν τὸ πρόσωπο. Ἀντίδοτο σὲ ὅλα αὐτὰ ἡ θεϊκὴ προσταγὴ. Ἐνα μῆνυμα αἰσιοδοξίας: **«Ἐμβλέψατε...» «Καταμάθετε...»** Κοιτάξτε τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. Σπουδάστε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ. Πόσα ἔχετε νὰ διδαχθεῖτε!

Ἐνα ἐποπτικὸ μάθημα ἐλπίδας. Τὸ εὐχαριστῶ τῆς πιστῆς ψυχῆς στὸν Δημιουργὸ πού στόλισε τὴ γῆ μὲ τόσες ὁμορφιές, ὄχι φυσικὰ γιὰ νὰ λυπούμαστε, ἀλλὰ γιὰ νὰ χαιρόμαστε. Καὶ ὅπωςδήποτε δὲν μιλάει κανεὶς γιὰ τὰ παιδιά, τὰ πουλιὰ καὶ τὰ ἄνθη μὲ θλιμμένο πρόσωπο. Κήρυγμα ἐλπίδας καὶ χαρᾶς εἶναι τὸ χριστιανικὸ μῆνυμα. Τὸ σκοτεινὸ βλέμμα δὲν ἔχει θέση στὶς αἰσιοδόξες μορφές τῶν πιστῶν Χριστιανῶν. Ἀγαπάει ὁ Χριστὸς τὰ λουλούδια, γιὰτὶ εἶναι μιὰ φυσικὴ παρουσία ἀπλότητος καὶ ὁμορφιάς γιὰ τὸν πολυμέριμο ἄνθρωπο. Ἀγαπάει τὰ πουλιὰ, γιὰτὶ εἶναι μιὰ χαρούμενη νότα τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ. Ἀγαπάει τὰ παιδιά, γιὰτὶ εἶναι ἀπλὰ καὶ ἀγνὰ ὡς τὰ λουλούδια, χαρούμενα ὡς τὰ πουλιὰ. Τὰ προβάλλει ὡς παράδειγμα, γιὰτὶ ζοῦν, κινοῦνται καὶ ἀναπνέουν μέσα στὴν χαρὰ. Ἡ χαρὰ εἶναι ἡ τροφὴ καὶ τὸ ὀξυγόνο τους.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ἀποστρέφεται τὸν φαρισαϊσμὸ γιὰ τὴν ὑποκρισίαν του καὶ τὸ στυφὸ του πρόσωπο. Τὸ ἐσωτερικὸ σκοτάδι πού ἀνεβαίνει ἀπὸ τὴν πονηρὴ ψυχὴ καὶ κάνει ζοφερὸ τὸ πρόσωπο. Κατηγορηματικὴ ἢ ἀποδοκιμασίαν τοῦ Κυρίου: **«Μὴ γίνεσθε ὡς οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποὶ»** (Ματθ. στ΄ 16). Διακήρυξη πού ἀποτελεῖ μαστίγιωμα τῆς ὑποκρισίας καὶ τῆς σκυθρωπότητος. Οἱ Φαρισαῖοι **«ἀφανίζουν τὰ πρόσωπα αὐτῶν»**, τὰ ἀλλοιώνουν καὶ τὰ μαραίνουν. Οἱ Χριστιανοὶ ἀκτινοβολοῦν τὸ φῶς καὶ τὴν χαρὰ καὶ στὶς πιὸ δύσκολες στιγμὲς καὶ στὶς πιὸ μεγάλες δοκιμασίες, **«ὡς λυπούμενοι ἀεὶ δὲ χαίροντες»** (Β΄ Κορινθ. στ΄ 10).

Αὐτὴ τὴ μεγάλη ἀλήθεια ὑπογραμμίζει ὁ Κύριος σὲ μερικὲς παραβολές. Ἡ ἀπερίγραπτη χαρὰ τῆς μητέρας, πού λησμονεῖ τοὺς πόνους τοῦ τοκετοῦ, ὅταν σὲ λίγο θὰ σφίγγει στὴν ἀγκαλιά της τὸν τρυφερὸ καρπὸ τῆς ζωῆς, προβάλλεται ὡς τρόπος ἀντιμετώπισης καὶ τῶν πιὸ λυπηρῶν καταστάσεων. Ἡ εὐτυχισμένη αὐτὴ μητέρα **«οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον»** (Ἰωάν. ιστ΄ 21). Καὶ ὁ Κύριος προχωρεῖ στὴν ἐφαρμογὴ τοῦ παραβολικοῦ λόγου πού ἀποτελεῖ διακήρυξη χαρᾶς καὶ αἰσιοδοξίας ἀντιμετώπισης τῆς ζωῆς: **«Καὶ ὑμεῖς λύπην μὲν νῦν ἔχετε· πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδιά, καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ὑμῶν»** (Ἰωάν. ιστ΄ 22). Καὶ νὰ σκεφθεῖ κανεὶς πῶς τὰ λόγια αὐτὰ τὰ λέει ὁ Κύριος στοὺς μαθητὲς Του λίγο πρὸ τοῦ σταυρικοῦ Πάθους Του, πού ὁ Γολγοθᾶς προβάλλει στὸν ὀρίζοντα. Παροδικὸς ὁ πόνος. Μόνιμη κατάσταση ἡ χαρὰ στὴν ψυχὴ τοῦ πιστοῦ Χριστιανοῦ πού ζεῖ μὲ τὴν πίστη στὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ὕστερα μᾶς λένε ὅτι δὲν ἔχαιρε ὁ Χριστός! Ὁ καλὸς Ποιμένας πού ἀναζητᾷ τὸ χαμένο πρόβατο καὶ ὅταν τὸ βρεῖ **«ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους αὐτοῦ χαίρων»** (Λουκ. ιε΄ 5). Ὁ φιλόστοργος Πατέρας πού δέχεται μὲ ἀπερίγραπτη χαρὰ τὸν ἄσωτο υἱὸ καὶ θυσιάζει τὸν μόσχο τὸν σιτευτό, ἵνα **«φαγόντες εὐφρανθῶμεν»** (Λουκ. ιε΄ 23). Νὰ θυμηθοῦμε καὶ πάλι τὸ θαῦμα τῆς Κανᾶ. Πόσα ἄλλα θαύματα δὲν ἔκανε, γιὰ νὰ στεγνώσει δάκρυα καὶ νὰ φέρει τὴν χαρὰ σὲ πονεμένα πρόσωπα! Θὰ ἀναστήσει τὸ μονάκριβο παιδί τῆς χήρας στὴ Ναῖν καὶ τὸ δωδεκάχρονο κοριτσάκι τοῦ Ἰαίρου καὶ μαζί μὲ αὐτὰ καὶ τὴν χαρὰ στὴν καρδιά τῆς μάνας καὶ τοῦ περίλυπου πατέρα.

Ἄς τὸ ὑπογραμμίσουμε. Ἡ χαρὰ γιὰ τὸν Χριστιανὸ εἶναι πέρα ἀπὸ μιὰ τόσο φυσικὴ ἀναγκαιότητα. Εἶναι ἐντολὴ Χριστοῦ. Τὴν ζητᾷ ἀπὸ ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς πιστοὺς. Καὶ τὴν προσφέρει συγχρόνως ὡς ἐφόδιο ζωῆς.

‘Ο Λευίτης καὶ ὁ Σαμαρείτης

Ἡ πορεία ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ σὲ Ἱερικὸν εἶναι τὸ ὁδοιπορικὸ ὁλόκληρην τῆς ἀνθρωπότητας. Ὁ δρόμος αὐτὸς θὰ μπορούσε νὰ ὀνομαστῆ ὁδὸς ἐγωισμοῦ καὶ ἀγάπης. Δυὸ κόσμοι συναντήθηκαν σ’ ἓνα ἀπόμερο σημεῖο. Ὁ κόσμος τοῦ ἐγκλήματος, τῆς σκληρότητας καὶ τῆς ἀπάνθρωπης ἀδιαφορίας καὶ ὁ κόσμος τῆς ἀγάπης, τῆς συμπόνιας καὶ τῆς φιλανθρωπίας.

Συναντήθηκαν οἱ δυὸ αὐτοὶ κόσμοι σ’ ἓνα σημεῖο, πὺλ κέντρο τοῦ εἶχε τὸν ἄνθρωπο. Τὸν ἄνθρωπο πὺλ «**κατέβαιναν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱερικὸν καὶ λησταῖς περιέπεσαν**». Ἐναν ἄνθρωπο, πὺλ ἀσφαλῶς θὰ μπορούσε νὰ εἶναι ὁ ἑαυτὸς μας, ὁ ἀδελφὸς μας, ὁ φίλος μας.

* * *

Δὲν εἶναι μονάχα οἱ ληστὲς, πὺλ προκαλοῦν τὴ φρίκη καὶ τὴν ἀποστροφή. Ἡ ἀγανάκτηση δὲν στρέφεται μονάχα σ’ αὐτούς. Στρέφεται τὸ ἴδιο καὶ στὸν ἱερέα καὶ τὸν Λευίτη, πὺλ ἀντιπαρέχονται. Ἄν εἶναι βαρὺ τὸ ἐγκλημα τῶν πρώτων, δὲν εἶναι λιγότερο βαριὰ ἡ ἀδιαφορία τῶν δευτέρων.

Οἱ ληστὲς γέμισαν μὲ πληγὲς τὸν ἀθῶο καὶ ἀνύποπτο ἄνθρωπο, πὺλ ἔπεσε στὸ καρτέρι τους. Ὁ ἱερέας καὶ ὁ Λευίτης εἶδαν τὶς πληγὲς καὶ τὶς ἀντιπαρῆλθαν. Ἄφησαν τὸν συνάνθρωπό τους νὰ σβῆσει, μόνος καὶ ἀβοήθητος, ἐκεῖ στὴν ἐρημίᾳ. Ἡ ἀδιαφορία τους ἐρχόταν νὰ ἀποτελειώσῃ τὸ θῦμα. Νὰ ὀλοκληρώσῃ τὸ ἔργο τῶν ληστῶν.

Καὶ ὅμως δὲν ἀποκλείεται νὰ μὴν αἰσθάνθηκαν καμὶὰ ἐνοχία. Ποιὸ ἦταν ἐξ ἄλλου τὸ φταίξιμό τους; Μήπως αὐτοὶ τὸν τραυμάτισαν; θὰ σκέφτηκαν.

Ἄλλ’ ἂν ἡ ἀδιαφορία ἐπιστρατεύει δικαιολογίες, ἡ ἀγάπη ἐπιστρατεύει ὄλο τὸν δυναμισμὸ τῆς. Ἀνασκουμπώνεται καὶ ὑπηρετεῖ ὅ,τιδήποτε κι ἂν μᾶς κοστίζει. Δὲν ὑπολογίζει κόπους καὶ θυσίες. Ἐτοιμὴ νὰ προσφέρει καὶ τὴν ὑπέριστα θυσία τῆς ζωῆς.

Ὁ Σαμαρείτης «**ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἐσπλαχνίσθη**». Δὲν ἀντιπαρῆλθε. «**Προσελθὼν κατέδῃσε τὰ τραύματα ἐπικέων ἔλαιον καὶ οἶνον...**». Αὐτὸ εἶναι ἡ εὐσπλαχνία. Λυπᾶται καὶ πονᾶει. Λησμονεῖ τὸν ἑαυτὸ τῆς χάριν τοῦ ἀδελφοῦ, τοῦ πλησίον. Ἄγνωστος ὁ τραυματίας; Γιὰ τὴν εὐσπλαχνία ὅμως δὲν ὑπάρχει ἄγνωστος καὶ ξένος. Ὑπάρχει μονάχα ἀδελφός. Ὑπάρχει συνάνθρωπος. Ἀγκαλιάζει μὲ τὴν πλοῦσια στοργή τῆς ὄλους τοὺς ἀνθρώπους.

* * *

Ἡ παραβολὴ τοῦ Καλοῦ Σαμαρείτη εἶναι τάχα μιὰ παλιὰ ξεχασμένη ἱστορία; Εἶναι μιὰ συγκινητικὴ σκηνή, πὺλ ἐμπνέει τὴ λογοτεχνία καὶ τὴ ζωγραφικὴ; Τὸ εἶπαμε. Εἶναι μιὰ σύγχρονη καὶ συγκλονιστικὴ πραγματικότητα. Ἄν ὑπάρχει διαφορὰ, αὐτὴ βρίσκεται στὸν ἀριθμὸ καὶ στὸν τόπο. Ὁ «**ἐμπεσὼν εἰς τοὺς ληστὰς**» δὲν εἶναι σήμερα μονάχα ἓνας. Εἶναι πολλοί, πάρα πολλοί. Οἱ ἀνάλητοι ληστὲς δὲν στήνουν καρ-

τέρη στὶς ἐρημιές. Κυκλοφοροῦν ἀνενόχλητοι μέσα στὶς πόλεις. Ἐρημιές ἔχουν γίνῃ τὼρα οἱ πόλεις, γιὰτὶ ἔχουν ἐρημώσῃ ἀπὸ ἀγάπη. Καὶ δὲν ὑπάρχει χειρότερη ἐρημιὰ ἀπὸ τὴν ἀπουσία τῆς ἀγάπης.

Ποιοὶ εἶναι σήμερα οἱ «**ἐμπεσόντες εἰς τοὺς ληστὰς**»; Πόσοι νέοι κείτονται ἐκεῖ στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου, στραπατσαρισμένοι, μὲ καταματωμένα τὰ φτερά τῆς ψυχῆς ἀπὸ τοὺς ἀσυνείδητους ἔμπορους τοῦ λευκοῦ θανάτου; Καὶ πόσοι ἄλλοι σύγχρονοι κακοποιοὶ ληστεύουν ἀπὸ τὴν ἀνύποπτη νεολαία τοὺς θησαυροὺς τῆς πίστεως, τῆς ἀγνότητας, τῆς ἀγάπης;

Τί διαφέρουν ἀπὸ τοὺς ληστὲς οἱ προπαγανδιστὲς τοῦ ὕλισμου καὶ τοῦ ἀθεϊσμοῦ, τοῦ ἀναρχισμοῦ καὶ τῆς βίας, πὺλ καιροφυλακοῦν ὄχι στὶς ἐρημιές, ἀλλὰ στὰ πανεπιστημιακὰ ἀμφιθέατρα, στὶς Σχολές, στὰ ἐργοστάσια καὶ τὰ γραφεῖα, γιὰ νὰ δολοφονήσουν ψυχὲς καὶ νὰ σβῆσουν ἀπὸ τὰ χεῖλη τὰ τραγούδι τῆς ἀγνῆς χαρᾶς; Ληστὲς δὲν εἶναι καὶ ὅσοι χειρίζονται τὴν πέννα γιὰ στυλ; Μιὰ πέννα πὺλ βυθίζεται στὸ ἀκάθαρτο περιεχόμενο μιᾶς ἀδίστακτης ληστρικής ψυχῆς, γιὰ νὰ δηλητηριάσῃ ἀνυποψίαστες ὑπάρξεις.

Ὅλες αὐτὲς οἱ πληγωμένες καὶ ματωμένες ψυχὲς, πεταμένες στὴν ἄκρη κάποιου δρόμου, βογγοῦν μ’ ἓνα κρυφὸ βογγητό. Καὶ περιμένουν τὸν καλὸ Σαμαρείτη, πὺλ μὲ ἀνυπόκριτη ἀγάπη θὰ σκύψει πάνω στὶς βαθιὲς πληγὲς τους.

* * *

Ὁμορφο, ἀλήθεια, ἓνα τέτοιο κοινωνικὸ καὶ ἀνθρωπιστικὸ ἔργο. Ταιριάζει στὶς ἥρωικὲς καὶ σπλαχνικὲς ψυχὲς, πὺλ ἐμπνέονται ἀπὸ τὴν ἀνυπέβλητη ἀγάπη τοῦ Καλοῦ Σαμαρείτη. Ἡ ἀγάπη τοῦ αὐτὴ τὸν ἔφερε στὴ γῆ καὶ ἔσκυψε μὲ περισσὴ στοργὴ σὲ μιὰ καταπληγωμένη ἀνθρωπότητα. Καὶ τῆς ἔπλυνε τὶς πληγὲς τῆς ὄχι μὲ κρασί καὶ λάδι, ἀλλὰ μὲ τὸ τίμιο Αἷμα Του. Καὶ τὴ σῆκωσε ἀπὸ τὴ μεγάλη τῆς πτώση. Καὶ τὴ μετέφερε πάνω στοὺς σταυροφόρους ὤμους Του, γιὰ νὰ τὴ φροντίσῃ στὸ Πανδοχεῖο τῆς ἀγάπης του, τὴν Ἐκκλησία.

Ἄν ὄλοι μας σταματοῦσαμε, ἔστω καὶ γιὰ λίγο, σὲ κάποιο δρόμο, σὲ κάποιο στενὸ, σὲ κάποιο σπῆτι, ἴσως νὰ διακρίναμε κάποιον βαριὰ πληγωμένο, πὺλ δὲν ζητάει παρὰ νὰ σκύψουμε πάνω του μὲ στοργή, νὰ τοῦ προσφέρουμε μιὰ σταγόνα ἀπὸ τὸ λάδι τῆς καλοσύνης μας.

Ἡ τότε σύγχρονη κάθοδος ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱερικὸν θὰ γινόταν ἄνοδος ἀπὸ τὸν ἐγωισμὸ στὴν ἀγάπη.

Γιὰ τὴν εὐσπλαχνία δὲν ὑπάρχει ἄγνωστος καὶ ξένος. Ὑπάρχει μονάχα ἀδελφός. Ὑπάρχει συνάνθρωπος. Ἀγκαλιάζει μὲ τὴν πλοῦσια στοργὴ τῆς ὄλους τοὺς ἀνθρώπους.

«Τέκνον Τιμόθεε, παρηκολούθηκάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ, τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένοντο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις, οἷους διωγμούς ὑπήνεγκα! Καί ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ Κύριος. Καί πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ

ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
ΙΣΤ΄ ΛΟΥΚΑ (ΤΕΛΩΝΟΥ & ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ)
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Β΄ Τιμ. γ΄ 10-15
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκᾶ ιη΄ 10-14

διωχθήσονται· πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. Σὺ δὲ μένε

ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθεις, εἰδῶς παρὰ τίνος ἔμαθες, καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱερά γράμματα οἶδας, τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ».

ΑΚΛΟΝΗΤΟΙ ΣΤΟ ΔΙΩΓΜΟ

«Πάντες οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται».

Οἱ Χριστιανοὶ στὰ λιοντάρια! Μὲ τὸ σύνθημα αὐτὸ ξεσποῦσαν οἱ φοβεροὶ διωγμοὶ κατὰ τῶν Χριστιανῶν. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος θυμᾶται τοὺς διωγμοὺς ποὺ ἀντιμετώπισε προσωπικά, καὶ γράφει στὸν μαθητὴ του τὸν Τιμόθεο: Τί φοβεροὺς διωγμοὺς ὑπέφερα! Κι ὅμως ἀπὸ ὅλους μὲ γλίτωσε ὁ Κύριος! Καὶ μετὰ, καταλήγει σ' ἓνα συγκλονιστικὸ συμπέρασμα: **«Καὶ πάντες οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν... διωχθήσονται!»** Ἄραγε αὐτὰ ἰσχύουν καὶ γιὰ τοὺς σημερινούς Χριστιανούς; **ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΔΙΩΓΜΟΙ**

Δὲν σταμάτησαν οἱ διωγμοὶ κατὰ τῶν Χριστιανῶν οὔτε στιγμῇ. Πότε στὴν περιοχὴ μας, πότε σ' ἄλλες περιοχές, ἄφθοно χύθηκε τὸ χριστιανικὸ αἷμα.

Καὶ ὄχι μόνο ἐκεῖ. Οἱ Χριστιανοὶ διώκονται παντοῦ. Δὲν ρίχνονται βέβαια στὶς φυλακὲς καὶ στὰ θηρία, ὅπως στὴν ἀρχαία ἐποχὴ. Γνωρίζουν ὅμως ἓνα καθημερινὸ κι ἀσταμάτητο μαρτύριο κλευασμοῦ, εἰρωνείας, περιφρονήσεως, ἀντιδράσεως. Καὶ αὐτὸς εἶναι σχεδὸν ὁ κανόνας γιὰ τὴ δική μας κοινωνία.

Ποῦ θὰ βρεθεῖ ἓνας ἀληθινὸς Χριστιανός; Στὸ κατὰσθημα, στὸ σχολεῖο, στὴ δουλειά, στὴν παρέα, στὸ σπίτι; Δὲν ἀποκλείεται νὰ συνασπισθοῦν οἱ ἄλλοι ἐναντίον του. Γιὰ νὰ ἀρχίσουν τὶς εἰρωνεῖες, τὰ πικρόχολα σχόλια, τὴ φανερὴ ἢ κρυφὴ ἀντίδραση. Τὸν πολεμοῦν οἱ συνάδελφοι ἢ καὶ οἱ προϊστάμενοι. Οἱ συμμαθητὲς ἢ καὶ οἱ καθηγητὲς του. Οἱ γονεῖς κάποτε γιὰτὶ φοβοῦνται μήπως τὸ παιδί τους γίνεῖ... ἠρησκευτικὸ. Ὅλοι γιὰτὶ θεωροῦν τὴν εὐσέβεια, τὴν ἀγνόητα, τὴν τιμιότητα, τὴ δικαιοσύνη σὰν ἀναχρονισμὸ καὶ ἀνοησία. Ἡ καὶ κάποιοι πολεμοῦν τοὺς Χριστιανούς γιὰτὶ στέκονται ἐμπόδιο στὰ ἄνομα σχέδια καὶ ἔργα τους. Αὐτὸς εἶναι ὁ κλῆρος τῶν συνειδητῶν Χριστιανῶν: ὁ παντοτινὸς διωγμός. Αὐτὸ μᾶς τόνισε ὁ ἀπόστολος Παῦλος: **«πάντες οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ διωχθήσονται».**

ΚΑΜΙΑ ΥΠΟΧΩΡΗΣΗ

Ὁ δέσμιος ὅμως ἀπόστολος τοῦ Χριστοῦ δὲν ἀρκεῖται μόνο στὴ διαπίστωση αὐτῇ. Προχωρεῖ σὲ μιὰ ὑπέροχη προτροπὴ πρὸς τὸν Τιμόθεο: **«Σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθεις».** Στάσου ἀκλόνητος, παιδί μου, σ' ὅσα ἔμαθες καὶ βεβαιώθηκες ἀπὸ τὴν προσωπικὴ σου πεῖρα ὅτι εἶναι ἀληθινὰ καὶ σωτήρια. Μέσα σ' αὐτὸ τὸν ἐχθρικό, τὸν ἀντιδραστικὸ κόσμο, κράτησε γερά τὴν ἀλήθεια τοῦ Χριστοῦ. Μὴ λησμονεῖς ποῖος σὲ δίδαξε τὴν ἀλήθεια αὐτὴ κι ὅτι ἔχεις ἀλάνθαστο ὁδηγὸ σου τὰ **«ἱερὰ γράμματα»**, τὴν Ἁγία Γραφή.

Μέσα σ' ἓναν κόσμον ποὺ ἐξακολουθεῖ νὰ διώκει καὶ νὰ κλεψιάζει τὴν πίστη καὶ τοὺς πιστοὺς, ἡ προ-

τροπὴ τοῦ θεοῦ Ἀποστόλου ἔχει ξεχωριστὴ σημασία καὶ γιὰ τοὺς σημερινούς Χριστιανούς. Μὴ σὲ κλονίσει ποὺ σὲ εἶπαν καθυστερημένο, γιὰτὶ στὴ δουλειά σου, στὶς δοσοληψίες σου, στὴ ζωὴ σου, δὲν δέχτηκες νὰ κάνεις μιὰ παρανομία, μιὰ ἀδικία, μιὰ κλεψιά. Ἐσὺ ἐξακολούθησες νὰ πορεύεσαι στὸ δρόμο τοῦ Θεοῦ ποὺ ἔμαθες. Μὴν ξεχνᾶς πῶς ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς πρῶτα κι ἔπειτα ἀναριθμητοὶ ἐκλεκτοὶ ὁπαδοὶ Του, βάδισαν τὸν ἴδιο δρόμο. Ἐσὺ **«μένε ἐν οἷς ἔμαθες».**

Τὸ ὠραιότερο χαρακτηριστικὸ τοῦ πιστοῦ εἶναι νὰ μένει σταθερὸς καὶ ἀκλόνητος στὶς ἀρχές του ἀκόμη κι ἂν βρῖσκεται μπροστὰ στοὺς κλευασμοὺς καὶ τοὺς διωγμούς. Νὰ μὴν τοῦ σβῆσει τὸ φῶς τῆς ἀλήθειας ὁ ἄνεμος τῆς ψευτιᾶς. Νὰ μὴν ὑποχωρεῖ ἐγκαταλείποντας τὴν τιμιότητα καὶ τὴν δικαιοσύνη. Γιὰτὶ μόνο ἔτσι ὑπάρχει ἐλπίδα νὰ ἐπικρατήσῃ στὴν κοινωνία μιὰ ἀτμόσφαιρα διαφορετικὴ.

***

Ὁ ἀληθινὸς Χριστιανὸς ξέρει καλὰ ὅτι θὰ μαρτυρήσῃ, γιὰ νὰ μείνει πιστὸς στὶς ἀρχές του. Ἀλλὰ αὐτὸ δὲν τὸν ξενίζει οὔτε τὸν τρομάζει. Τὸ θεωρεῖ φυσικὴ συνέπεια τῆς πίστεώς του. Πόσο παραστατικὰ τὸ διευκρινίζει ὁ φλογερὸς ἀγωνιστὴς τῶν πνευματικῶν στίβων, ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος: **«Οὐδεὶς ἀποδυσάμενος καὶ ἀλειψάμενος ἄνεσιν ἐπιζητεῖ. Εἰ δὲ ἄνεσιν ἐπιζητῆς, τί ἀπεδύσω; Τί τὰς χεῖρας ἀντήρας;»** Μπορεῖτε νὰ φαντασθεῖτε, μᾶς λέει, ἓναν παλαιστὴ ποὺ κατεβαίνει στὴν παλαίστρα, κρατώντας ἓνα στρώμα; Ἡ ἓναν ἀθλητὴ ποὺ κατεβαίνει στὸν στίβο γιὰ νὰ γλεντήσῃ; Λοιπόν, ἂν θέλεις ἄνεση καὶ μαλακότητα, τί ἐτοιμάσθηκες γιὰ ἀγῶνες; Γιὰτὶ ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι ἀγῶνας, εἶναι στάδιο, εἶναι μάχη. Αὐτὸ φωνάζει ἡ παλιά, ἀλλὰ καὶ ἡ σύγχρονη βουτηγμένη στὸ αἷμα Ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας μας. Αὐτὸ βροντοφωνοῦν τὰ κολοσσαῖα καὶ τὰ ἀμφιθέατρα, οἱ ἄλμυρὲς στέππες καὶ οἱ παγωμένες ἐκτάσεις τοῦ Βορρᾶ. Ἐνας ἠρωϊσμὸς ὄχι περιστασιακός, ἀλλὰ ἰσόβιος.

Σ' ἓναν ἀπὸ τοὺς μακαρισμοὺς Του λέει ὁ Κύριος: **«Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης, ὅτι αὐτῶν ἔστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν»** (Ματθ. ε΄ 10). Πόσο παρήγορος γιὰ ὅλους μας εἶναι αὐτὸς ὁ λόγος τοῦ Κυρίου! Ὅσοι γνώρισαν τὸν διωγμὸ καὶ τὴν περιφρόνηση, γιὰτὶ μέσα στὸν ἁμαρτωλὸ κόσμον θέλουν νὰ ζοῦν ὅπως ζηταῖ ὁ Θεός, εἶναι μακάριοι. Οἱ πληγές, τὰ αἵματα, τὰ δόντια τῶν θηρίων, οἱ κλευασμοί, θὰ γίνουν μαργαριτάρια ποὺ θὰ στολίσουν τὸ ἄφθαρτο στεφάνι τῆς δόξας τους, στὴ βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

«Ἀδελφοί, πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπό τινος.

Τὰ βρώματα τῆ κοιλίας καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν· ὁ δὲ Θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. Τὸ δὲ σῶμα οὐ τῆ πορνείας, ἀλλὰ τῷ Κυρίῳ, καὶ ὁ Κύριος τῷ σώματι· ὁ δὲ Θεὸς καὶ τὸν Κύριον ἤγειρε καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη Χριστοῦ ἐστίν; Ἄρα οὖν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ ποιήσω πόρνης μέλη; Μὴ γένοιτο. Ἦ οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ

ΚΥΡΙΑΚΗ 12 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ ΙΖ' ΛΟΥΚΑ (ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ) ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α' Κορ. στ' 12-20 ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκᾶ ιε' 11-32

κολλώμενος τῇ πόρνῃ ἐν σῶμά ἐστιν; ἔσονται γάρ, φησίν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν· ὁ δὲ κολλώμενος τῷ Κυρίῳ ἐν

πνεύμα ἐστίν. Φεύγετε τὴν πορνείαν. Πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐάν ποιήσῃ ἄνθρωπος ἐκτὸς τοῦ σώματος ἐστίν, ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει. Ἦ οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν Ἁγίου Πνεύματος ἐστίν, οὗ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ, καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν; Ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς· δοξάσατε δὴ τὸν Θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἅτινα ἐστὶ τοῦ Θεοῦ».

Η ΦΥΓΗ ΠΟΥ ΣΩΖΕΙ

«Φεύγετε τὴν πορνείαν».

Γενικὴ εἶναι ἡ διαπίστωση σήμερα, ὅτι ἡ ἀτμόσφαιρα ποῦ ἀναπνέουμε, σὲ γενικὲς γραμμές, εἶναι ἀτμόσφαιρα ἀποσυνθέσεως. Αὐτὴ ἡ ἀποσύνθεση εἶναι πιὸ ἐκδηλῆ στὰ ἥθη μας. Σὲ ὅλα τὰ στρώματα τῆς σημερινῆς κοινωνίας τὰ ἥθη ἔχουν πάρει ἕνα δρόμο κατηφορικὸ καὶ πολὺ ὀλισθηρὸ. Αὐτὸ τὸ βλέπει ὁμῶς κανεὶς πιὸ πολὺ ἴσως στὸν κύκλο τῶν νέων ἀνθρώπων. Ἐδῶ ἡ ἀνηθικότητα ἔχει πάρει μεγάλες διαστάσεις, ὥστε τελευταῖα νὰ κινηθοῦν καὶ εἰδικοί ἐπιστήμονες (γιατροί, ψυχολόγοι, κοινωνιολόγοι, παιδαγωγοί, δικαστικοί) γιὰ νὰ μελετήσουν τὸ θέμα ποῦ εἶναι κίνδυνος θάνατος γιὰ τὴν κοινωνία καὶ τὸ ἔθνος μας. Πρὶν ὁμῶς ἀπὸ ὅλους τοὺς «εἰδικούς» ἔχει μιλήσει τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ γιὰ τὸ ζήτημα αὐτὸ πολὺ καθαρὰ. Καὶ ὁ μέγας ἀναμορφωτὴς τοῦ κόσμου ὁ ἀπόστολος Παῦλος στὸ σημερινὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα ἀναφέρει τοὺς λόγους γιὰ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ εἶναι μιστὴ ἡ ἀνηθικότητα στὸν Χριστιανό. Ἄς τὸν παρακολουθήσουμε:

ΤΟ ΣΩΜΑ ΜΑΣ ΘΑ ΑΝΑΣΤΗΘΕΙ

Ἀπὸ τότε ποῦ ὁ ἀρχηγὸς τῆς πίστεώς μας, ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ἀναστῆθηκε, ἀπὸ τότε, τὸ σῶμα μας δὲν ἐξαφανίζεται, ἀλλὰ γίνεται ἄφθαρτο. Ἄς διαλύεται ἡ σάρκα μας μέσα στὸν τάφο, ἄς διασκορπίζονται τὰ μέλη μας μέσα στὰ πελάγη καὶ τοὺς ὠκεανούς ἢ τὶς κορυφές τῶν βουνῶν καὶ τὰ πεδία τῶν μαχῶν. Θὰ ἀναστῆθῃ καὶ πάλι καὶ θὰ ἐνωθῇ μὲ τὴν ψυχὴ. Ἐκεῖνο ποῦ καταργεῖ ὁ πολυεὐσπλαχνὸς Κύριος εἶναι, ὅπως ἀναφέρει ὁ θεῖος Παῦλος, ἡ «κοιλία». Ἡ ἐπιθυμία δηλαδὴ τῶν φαγιτῶν καὶ τῶν ποτῶν δὲν θὰ ὑπάρχει τὴν ἡμέρα τῆς Δευτέρας Παρουσίας, γιὰ τὸ Θεὸς «καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει». Τὸ σῶμα μας λοιπὸν πρέπει νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐλεύθερο ἀπὸ κάθε δεσμὸ καὶ ὑποδούλωσιν. Ὁ Χριστὸς ἦλθε καὶ ἐλευθέρωσε τὸν ὅλο, τὸν «ἐνιαῖον ἄνθρωπον». Πῶς λοιπὸν νὰ ὑποκύψουμε στὴν ἀκαθαρσία καὶ στὰ δεσμὰ ποῦ μᾶς ἐξουτελιζοῦν; Δὲν εἶναι ντροπὴ νὰ φορέσουμε χειροπέδες; Καὶ ἂν εἶναι αἰχμαλωσία ἡ κοιλιόδουλεία, μπορεῖ νὰ ἀντιληφθῇ ὁ καθέννας μας, τί ἐξουτελισμὸς εἶναι ἡ παράδοσή του στὰ δεσμὰ τῆς ἀνηθικότητας, τὰ ὁποῖα δένουν καὶ τὴν ψυχὴ.

Τὸ σῶμα ἔχει πλασθῆ, ὄχι γιὰ νὰ ζεῖ ἀσώτως, ὄχι γιὰ νὰ εἶναι σπῆλαιον παθῶν, ὄργανο ἰκανοποιήσεως κατωτέρων ἐπιθυμιῶν, ἀλλὰ γιὰ νὰ εἶναι ναὸς τοῦ Θεοῦ.

ΤΟ ΣΩΜΑ ΜΑΣ ΑΝΗΚΕΙ ΣΤΟΝ ΚΥΡΙΟ

Ἡ ἀλήθεια αὐτὴ δημιουργεῖ μιὰ διπλὴ ὑποχρέωση. Ἀφ' ἑνὸς μὲν ὀφείλουμε νὰ φροντίζουμε καὶ περιποιούμαστε τὸ σῶμα μας, ὅπως φροντίζουμε κάθε ναὸ τοῦ Κυρίου καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ μὴν λησμονοῦμε, ὅτι δὲν μᾶς ἀνήκει τὸ σῶμα μας, ἀλλὰ εἶναι κτῆμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποῦ βαπτιστήκαμε στὴν ἅγια Κολυμβήθρα, ἀπὸ τότε ποῦ γίναμε Χριστιανοὶ καὶ λυτρωθήκαμε ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, ἀπὸ τότε εἴμαστε κτῆμα τοῦ Σωτῆρα μας. Μᾶς ἐξαγόρασε ὁ Ἰησοῦς «ἐκ τῆς κατάρας τοῦ νόμου τῷ τιμίῳ τῶν αἵματι». Γι' αὐτὸ καὶ λέει σήμερα ὁ ἀπόστολος Παῦλος «οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν. Ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς». Δὲν εἴμαστε λοιπὸν μέλη τοῦ ἑαυτοῦ μας. Εἴμαστε μέλη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ βγάζει ὁ ἀπόστολος τοῦ Κυρίου τὸ τρομερὸ συμπέρασμα: Θὰ προτιμήσω, λοιπὸν, ἐγὼ ὁ Χριστιανὸς τὸ σῶμα μου νὰ γίνῃ δοῦλο τῆς ἀκαθαρσίας καὶ νὰ μὴν εἶναι μέλος τοῦ Χριστοῦ; Θὰ περιφρονήσω Ἐκεῖνον ποῦ τόσο μὲ τίμησε, ὥστε νὰ χύσει τὸ αἷμα του γιὰ μένα καὶ νὰ κάνει τὸ σῶμα μου ἄφθαρτο, γιὰ νὰ παραδοθῶ στὴν ἀγκαλιὰ τῆς ἁμαρτίας; Μὴ γένοιτο ποτὲ νὰ τὸ κάνω αὐτό. Καὶ ὁμῶς αὐτὸ κάνουν ὅσοι ζοῦν ἀσώτως. Τρομάζουν ὅταν τοὺς πείς: Νὰ πάρε αὐτὴ τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ καὶ πέταξέ τη στὸν βόρβορο. Πῶς νὰ τὸ κάνω αὐτό; σὰς λένε ἐκπληκτοί. Ἄπιστος δὲν εἶμαι. Καὶ ὁμῶς κάτι τέτοιο κάνουν ὅταν τὸν ἑαυτοῦ τους, ποῦ εἶναι ζωντανὴ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, τὸν μολύνουν καὶ τὸν ἐξαχρειώνουν. Οἱ ἅγιοι τοῦ Θεοῦ, οἱ πραγματικοὶ Χριστιανοί, ξέρουν ὅτι τὸ σῶμα τους εἶναι ἐκκλησία, ναὸς, μέλος τοῦ Χριστοῦ, γι' αὐτὸ προσέχουν ποῦ θὰ πάνε καὶ ποῦ θὰ σταθοῦν, ὅπως θὰ πρόσεχαν ποῦ θὰ τοποθετοῦσαν ἕνα ἅγιο δισκοπότηρο, μιὰ ἅγια εἰκόνα ἢ κάτι παρόμοιο. «Τὸ ποῦ θὰ καθίσω καὶ τίνι προσεγγίσω καὶ ποῦ τὰ μέλη τὰ σὰ προσανακλίνω· εἰς ποῖα ἔργα, εἰς ποῖας ταῦτα πράξεις ὄλωσ χρήσωμαι τὰ φρικτὰ τε καὶ θεῖα» (Συμεὼν Ν. Θεολόγος) ἀποτελοῦσε γι' αὐτοὺς φροντίδα μεγάλη.

Τὰ ἁμαρτήματα τῆς ἀνηθικότητας ἦταν καὶ εἶναι πληγὴ τῆς κοινωνίας, ἀνατίναξη ἐθνῶν, διάλυση οἰκογενειῶν, ἀποχωρισμὸς τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὸν Θεό, δηλαδὴ μὲ μιὰ λέξη, θάνατος πολὺπλευρος καὶ αἰώνιος. Γι' αὐτὸ ἡ προτροπὴ τοῦ Ἀποστόλου: «Φεύγετε τὴν πορνείαν» εἶναι ἀνάγκη νὰ προσεχθῇ πολὺ. Σήμερα ποῦ ὑπάρχουν τόσες παγίδες μὲ ἐπιδειξιότητα σημενές, τὸ «φεύγετε» τοῦ Παύλου σημαίνει «μετὰ σπουδῆς ποιῆσθε τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ κακοῦ» (Χρυσόστομος). Ἡ ἁμαρτία ἔχει θέλητρα, γι' αὐτὸ ἀγρυπνεῖτε. Ἡ φυγὴ ἐδῶ σώζει.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τούς ἀναγνώστες μας

Φυλαχτείτε ἀπό τὰ εἴδωλα

Σὲ προηγούμενο «Διάλογο...» γράφετε ὅτι «ὅσο κι ἂν ὁ ἀθεϊσμός ἀρνεῖται τὴν πίστη δὲν παύει καὶ αὐτὸς νὰ ἔχει τὰ δικά του «θρησκευτικά», δόγματα καὶ πιστεύω του». Πῶς τὸ ἐννοεῖτε;»

Κατ' ἀρχὴν θὰ πρέπει νὰ ποῦμε πῶς τὸ ἔμφυτο τῆς θρησκείας σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους δύσκολα ἀμφισβητεῖται. Βεβαίως ὑπάρχει καὶ τὸ φαινόμενο -πολὺ παλαιὸ καὶ αὐτὸ- τοῦ ἀθεϊσμοῦ. Αὐτὸ ὅμως εἶναι ἐπίκτητο, σὲ ἀντίθεση μὲ τὸ ἔμφυτο τῆς θρησκείας. Τὸ ὅτι ὑπάρχουν ἄνθρωποι τυφλοὶ δὲν σημαίνει πῶς τὰ μάτια δὲν εἶναι ἔμφυτα καὶ ὅτι ἡ τύφλωσις εἶναι ἡ φυσικὴ καὶ κανονικὴ κατάστασις τοῦ ἀνθρώπου. Σ' αὐτὸ θὰ μποροῦσε νὰ προσθέσει κανεὶς καὶ κάτι ἄλλο πού ὑποστηρίζουν σοβαροὶ θρησκευολόγοι. Γι' αὐτοὺς ὁ ἀθεϊσμός χαρακτηρίζεται εἴτε σὰν μιὰ ὑποσυνειδήτη ἢ ἀσύνειδη θρησκεία εἴτε σὰν μιὰ «θρησκεία φυγῆς». Δηλαδὴ ἓνα πέρασμα ἀπὸ μιὰ αὐθεντικὴ καὶ φυσικὴ κατάστασις, τῆς θρησκευτικότητος, σὲ μιὰ ἀφύσικη κατάστασις, σ' ἓνα ὑποκατάστατο, τὸν ἀθεϊσμό. Ὑποστηρίζοντας ὁ G. Van der Leeuw, ὅτι «ὁ ἀθεϊσμός εἶναι ἡ θρησκεία τῆς φυγῆς», ἔγραφε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς: «Μποροῦν νὰ περάσουν ἀπὸ τὸν Θεὸ στὸν Σατανᾶ, ἀλλὰ ὁ Σατανᾶς ἐπίσης εἶναι ἓνα εἶδος «Θεοῦ». Μποροῦν νὰ γυρίσουν ἀπὸ τὸν Θεὸ στὸν ἄνθρωπο ἢ στὴν ἀνθρωπότητα, ἀλλὰ αὐτὴ ἡ φυγὴ τοὺς ἐπαναφέρει ἀπλῶς στὸν ἀρχικὸ καὶ ἔμφυτο δυναμισμό».

Ἄλλὰ καὶ ὁ ἄθεος Μαρξισμὸς δὲν εἶναι ἓνα εἶδος θρησκείας, θρησκείας-φυγῆς πού ζητάει νὰ ὑποκαταστήσει τὴν θρησκείαν; Τί ἄλλο κάνει, ὅταν προβάλλει ἓνα ἰδανικὸ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς κοινωνίας; Τί ἄλλο ἐπιχειρεῖ, ὅταν παρουσιάζει ἀρχὲς ἐρμηνείας τῆς ἱστορίας καὶ τῆς κοινωνίας; Αὐτὸ δὲν ἀποδεικνύει, ὅταν μάλιστα ζητάει ἀπὸ τοὺς ὀπαδούς του τυφλὴ ὑπακοή, ἀφοσίωσις καὶ ἀπάρνησις καὶ ὑπόσχεται τὴν ἀποκλειστικὴν σωτηρίαν καὶ λύτρωσις ἀπὸ τὰ δεινὰ; Ἄλλο βέβαια τὸ γεγονός, ὅτι τὸ ὑποκατάστατο ἀπλῶς ὑποκαθιστᾶ καὶ δὲν ἀναπληρώνει. Πόσο ἀντιφατικὸς εἶναι ὁ Μαρξισμὸς φαίνεται καθαρὰ καὶ ἀπὸ τῆς μεθόδου πού ἐφαρμόζει στὴν ἀρνησὴ τοῦ Θεοῦ. Φάσκει καὶ ἀντιφάσκει. Βλέπει τὸ ἀπροσμέτρητο κενὸ πού δημιουργεῖται μὲ τὴν ἀπουσία τοῦ Θεοῦ καὶ προσπαθεῖ ὕστερα νὰ τὸ γεμίσει μὲ τὰ ἐντυπωσιακὰ ὑποκατάστατά του. Ἀντιλαμβάνεται πῶς ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει χωρὶς τὴν πίστη πού τῆς ξεριζώσκει καὶ ἐπειδὴ τὴν βλέπει τώρα νὰ αἰωρεῖται στὸ χάος, ἐπιχειρεῖ νὰ τὴν στηρίξει προσφέροντάς της μιὰ ἄλλη δική του πίστη, τὴν πίστη τῆς ἀπιστίας. Ἀλλὰ ἐπειδὴ ἡ ἀρνησὴ ἀργὰ ἢ γρήγορα ἀποκαλύπτει τὴν ἀδυναμία της -πάνω στὴν ἀρνησὴ δὲν θεμελιώνεται

παρὰ μονάχα ἡ ἀρνησὴ- ἀνάγκη ἀπαραίτητη νὰ γίνῃ θεοσ. Ἐποὶ ἡ ἀπιστία γίνεταί πίστη. Ὁ ἀθεϊσμός θεοποίησης καὶ εἰδωλοποίησης, μιὰ νέα μορφή θρησκείας, μὲ τὸ τελετουργικὸ τῆς καὶ τὴς τυπολατρικῆς διατάξεις της.

Πάσχισε, λοιπόν, ὁ ἀθεϊσμός, κάθε ἀποχρώσεως καὶ μὲ ὅποιαδήποτε μορφή κι ἂν παρουσιάστηκε, νὰ ξεριζώσει τὴν πίστη τῆς χριστιανικῆς ἀπὸ τὴς ψυχῆς. Καὶ τί πέτυχε; Νὰ γεμίσει ὁ ἀγρὸς τῆς κοινωνίας, ὄχι ἀπὸ τὰ πλοῦσια στάχυα τῆς πνευματικῆς καρποφορίας, ἀλλὰ ἀπὸ τὰ ἀγκάθια καὶ ζιζάνια τοῦ παραλογισμοῦ, τοῦ ἀνοητισμοῦ, τῆς ὀπιμομανίας, τοῦ ἀναρχισμοῦ, τῆς παράλογης βίας, τῆς τρομοκρατίας. Κατηγόρησαν τὴ θρησκείαν ὡς «ὄπιον τοῦ λαοῦ» καὶ ἔκαναν τὸ ὄπιον θρησκείαν τοῦ λαοῦ. Καὶ ἦταν ἐπόμενον. Διότι ἡ ψυχὴ, εἴπαμε, δὲν ἐπαναπαύεται στὸ κενόν. Εἶναι φυσικὸς νόμος καὶ ἔχει τὴν ἴδια ἰσχὺ καὶ στὸν πνευματικὸν κῶρον. Ἀγρὸς πού δὲν σπέρνεται μὲ καλὸ σπέρμα θὰ γεμίσει ἀγκάθια.

Αὐτὸ καὶ ἔγινε. Ὁργιάζει τὸ κακόν. Γέμισε ὁ κόσμος ἀπὸ πνευματικὰ ζιζάνια καὶ ἠθικὰ ἀγκάθια. Γιατί αὐτὴ ἡ ἔκρηξις τοῦ δεισιδαιμονισμοῦ καὶ τοῦ ἀνοητισμοῦ; Γιατί πληθύνθησαν τόσο πολὺ στίς ἡμέρες μας οἱ ἀστρολόγοι, οἱ μάγοι, οἱ μάγισσες, οἱ σατανιστές; Γιατί ὅλες αὐτὲς οἱ ἀποπροσωποποιητικῆς καὶ ἐξευτελιστικῆς μαγεῖες, μὲ τὰ πολύπλοκα τελετουργικά τους, νοσηρὰ ἀποκυήματα σκοταδιστικῶν ἐποχῶν, βρίσκουν ἀνταπόκρισιν σὲ ἀνθρώπους τῆς ἐπιστήμης, τῶν γραμμάτων, τῆς πολιτικῆς; Γιατί ὅλη αὐτὴ ἡ ἀνθρώπινη μυστικιστικῶν καὶ ἀπόκρυφων, συχνὰ σατανιστικῶν, τελετῶν; Γιατί αὐτὴ ἡ φυγὴ καὶ καταφυγὴ στοὺς ἀνατολίτικους δεισιδαιμονισμούς; Ἄνθρωποι τῆς πρὸ ἀναπτυσσόμενης τεχνολογικῆς προόδου, ζυμωμένοι μὲ τὸ πνεῦμα τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ, νὰ στρέφονται καὶ νὰ ζητοῦν ἀποκούμπι σὲ τί καὶ σὲ ποιούς; Ἐρημος ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν ἀληθινὸ Θεὸ ζητάει νὰ βάλῃ στὴν θέσιν του ἄλλες ψεύτικες θεότητες. Κατάργησε τὸν ἐκκλησιασμό, τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας; Ὑψωσε ὅμως ἄλλες εἰδωλολατρικῆς τελετῆς καὶ ἄλλοτριωτικὰ τελετουργικά.

Τί σημαίνουν ὅλα αὐτά; Μᾶς πείθουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀδύνατον νὰ ζήσει χωρὶς τὴν πίστη στὸν ἀληθινὸ Θεόν. Ἄν τοῦ τὴν στερήσουμε θὰ βρεῖ τρόπους νὰ τὴν ὑποκαταστήσει. Τὸ εἶχε ὑπογραμμίσει ὁ Προυντόν: «Ἐὰν στερήσουμε τὸν Θεὸ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, θὰ ἀνακαλύψῃ ὁ ἄνθρωπος νέες θρησκείας». Γιατί ὅπως ἔλεγε καὶ ὁ Ρουσσώ: «Ὁ ἄνθρωπος χωρὶς ναοῦς, χωρὶς θυσιαστήρια, χωρὶς λατρεία, δὲν εἶναι πιά ἄνθρωπος, ἀλλὰ μιὰ ψυχρὴ καὶ τιποτένια ἀφηρημένη ὑπαρξή». Ἐπίκαιρα ἀντηχεῖ καὶ σήμερον ὁ αἰώνιος λόγος τοῦ μαθητῆ τῆς ἀγάπης: «**Τεκνία, φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδώλων**» (Α΄ Ἰωάν. ε΄ 21).

Ἀδελφός, ἀλλὰ ἄπονος

Ἄπο στάσεις διαμετρικὰ ἀντίθετες. Ὁ Πατέρας λησμονεῖ, ἀμνηστεύει, συγχωρεῖ. Ὁ ἀδελφός θυμᾶται, ὑπολογίζει, κρίνει, ἐπικρίνει, καταδικάζει. Ἄλλη ἡ λογικὴ τοῦ Πατέρα, ἄλλη ἡ λογικὴ τοῦ ἀδελφοῦ. Ὁ καθένας τους ἔχει τὰ ἐπιχειρήματά του. Μὲ μιὰ βασικὴ διαφορὰ. Τοῦ Πατέρα θεμελιώνονται στὴν ἀγάπη. Τοῦ ἀδελφοῦ στὰ στενὰ ἀνθρώπινα κριτήρια, στὸν ἐγωισμό.

Στὴν καρδιὰ τοῦ Πατέρα κυριαρχεῖ ἡ ἀγάπη. Τίποτε ἄλλο. Ἡ ἀπέραντη ἀγάπη, χωρὶς στενότητες, χωρὶς εὐθιξίες καὶ μικροῦπολογισμούς. Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἀγκαλιάζει ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς ἀνθρώπους καὶ ποὺ **«ἀνατέλλει τὸν ἥλιον ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους»**. Μὰ ἡ ἀγάπη μπορεῖ νὰ ἀπευθύνεται καὶ στοὺς ἁμαρτωλοὺς; Νὰ ἀγκαλιάζει καὶ τοὺς ἄσωτους; Μὲ ποιά λογικὴ θὰ δικαιώσουμε μιὰ τέτοια τοποθέτηση;

Ἀπλούστατα μὲ τὴ λογικὴ τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶναι ἡ λογικὴ τῆς ἀγάπης. Τί μᾶς λέει ἡ λογικὴ αὐτή; Μὰ ἀκριβῶς ἐκεῖνοι, ποὺ ἰδιαίτερα ἔχουν ἀνάγκη τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εὐσπλαχνίας εἶναι οἱ ἁμαρτωλοί.

Ποὺ τριγυρίζει ἀδιάκοπα ἡ τρυφερὴ στοργὴ τῆς μάνας, ἡ πονετικὴ καρδιὰ τοῦ πατέρα; Στὸ παιδί ποὺ ἔχουν κοντά τους ἢ πιὸ πολὺ στὸ ἐπαναστατημένο παιδί, ποὺ ἔφυγε μακριά; Ἡ ἀγάπη δὲν κάνει βέβαια διακρίσεις. Σκέπτεται ὅμως καὶ πονάει καὶ ἀγωνιᾶ πιὸ πολὺ γιὰ τὸ παιδί, ποὺ βρίσκεται μακριὰ καὶ κινδυνεύει. Αὐτὸ πιὸ πολὺ σκέπτονται καὶ αὐτὸ λαχταροῦν καὶ πάλι νὰ βρεθεῖ κοντά τους.

* * *

Ὑπὸ ποιὲς προϋποθέσεις ἐκφράζεται ἡ θεία λογικὴ; Ἡ ἀγάπη δὲν θέτει ὅρους καὶ προϋποθέσεις, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐπιστροφή. Ἡ ἐπάνοδος στὸ σπίτι αὐτὴ εἶναι ἡ μοναδικὴ προϋπόθεσή της.

Σκεφθῆκατε τίς σύγχρονες οἰκογένειες, ποὺ ἔνα παιδί τους ἐγκατέλειψε τὸ σπίτι; Τί κάνει ὁ Πατέρας; Πῶς ξημεροβραδυάζει ἡ μητέρα; Χτυπάει τὸ τηλέφωνο; Ἡ πρώτη σκέψη δὲν πάει πουθενὰ ἄλλοῦ, παρὰ στὸ παιδί: Μήπως εἶναι αὐτό; Μήπως τηλεφωνεῖ γιὰ νὰ ἐπιστρέψει; Ἦρθε τὸ ταχυδρομεῖο; Μήπως ὑπάρχει κάποιο γράμμα ἀπὸ τὸ παιδί; Τί ἄλλο θὰ μπορούσε νὰ τοὺς προσφέρει πιὸ μεγάλη χαρὰ ἀπὸ πέντε λέξεις συγνώμης; Συγχωρέστε με... Ἐπιστρέφω ἀμέσως κοντά σας.

Ποιὲς προϋποθέσεις ἔθεσε ὁ Πατέρας, γιὰ νὰ δεχθεῖ τὸν ἄσωτο υἱό; Τὸν ἐγκατέλειψε, πρῶτα-πρῶτα, ἔστω καὶ γιὰ ἓνα λεπτό ἀπὸ τὴ σκέψη του; Τὸν διέκρινε, ἐνῶ ἀκόμα ἦταν πολὺ μακριὰ, ἔτρεξε κοντά του καὶ τὸν κατεφίλησε. Δὲν κάνει ὑπολογισμούς ἐκεῖνη τὴν ὥρα τῆς ἐπιστροφῆς. Δὲν θέτει προϋποθέσεις. Δὲν τὸν ὑποβάλλει σὲ δοκιμασίες, σὲ ἀνάκριση. Οὔτε μιὰ λέξη πικρὴ δὲν βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα του, οὔτε τὸ παραμικρὸ παράπονο δὲν διατυπώνει. Στὸ «ἤμαρτον» τοῦ υἱοῦ δὲν ἀπαντᾷει κἂν μὲ τὸ «σὲ συγχωρῶ». Ἀκριβῶς γιὰ τὸν ἔχει κίολας συγχωρέσει μέσα στὴν καρδιά του. Καὶ μό-

νον αὐτό; Προχωρεῖ πέρα ἀπὸ τὴ συγνώμη. Στὴν πλήρη ἀποκατάσταση. Τοῦ ξαναδίνει ὅλα τὰ χαμένα δικαιώματά του.

Τί ἄλλο σημαίνει ἡ πρώτη στολὴ, παρὰ τὴν τιμὴ, ποὺ τοῦ ξαναδίνει ὁ Πατέρας; Μὲ τὸ δαχτυλίδι τοῦ προσφέρει τὸ δικαίωμα νὰ ἀσκεῖ καὶ πάλι ὅλα τὰ δικαιώματα τοῦ ἀγαπημένου παιδιοῦ. Τὰ ὑποδήματα τὸν παρουσιάζουν ἐλεύθερο πιὰ ἄνθρωπο, γιὰ τὸ οἱ δούλοι τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη περπατοῦσαν ξυπόλητοι. Σφάζει καὶ τὸ μοσχάρι τὸ σιτευτό, γιὰ νὰ ὀλοκληρωθεῖ ἡ χαρὰ μέσα στὴ μεγάλη πανδαισία. Ὁ Πατέρας μὲ ὅλα αὐτὰ ἐξωτερικεύει τὴ μεγάλη χαρὰ, ποὺ πλημμυρίζει τὴν καρδιά του. Τὸ παιδί του αὐτὸ ἦταν νεκρὸ καὶ ξαναζωντάνεψε, ἦταν χαμένο καὶ βρέθηκε.

Ἡ ἀγάπη λησμονεῖ, διαγράφει, συγχωρεῖ, χωρὶς ὑπολογισμούς καὶ κρατούμενα. Δὲν κάνει τὸ ἴδιο καὶ ὁ φαρισαϊσμός. Αὐτὸς μὲ τὴ σκληρότητά του κρίνει, ἐπικρίνει καὶ καταδικάζει τοὺς ἁμαρτωλοὺς. Ὅλους τοὺς ἄλλους, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του. Οἱ ἄλλοι εἶναι ἁμαρτωλοί, αὐτὸς μονάχα εἶναι δίκαιος. Καὶ ὅμως τὴν ἀγάπη ζητάει ὁ Θεὸς ἀπὸ ὅλους.

* * *

Αὐτὸ ποὺ κάνει ὁ Πατέρας δὲν τὸ κάνει ὁ ἀδελφός. Ὁ Πατέρας δέχεται μὲ στοργὴ τὸ παιδί του. Ὁ ἀδελφός ἀρνεῖται νὰ ἀναγνωρίσει τὸν ἀδελφό του. Δὲν καταδέχεται κἂν νὰ τὸν ὀνομάσει ἀδελφός. Θὰ μιλήσει στὸν Πατέρα του περιφρονητικὰ γι' αὐτόν. Δὲν λέει **«ὄτε ὁ ἀδελφός μου οὗτος...»**, ἀλλὰ

Ἡ ἀγάπη λησμονεῖ, διαγράφει, συγχωρεῖ, χωρὶς ὑπολογισμούς καὶ κρατούμενα. Δὲν κάνει τὸ ἴδιο καὶ ὁ φαρισαϊσμός. Αὐτὸς μὲ τὴ σκληρότητά του κρίνει, ἐπικρίνει καὶ καταδικάζει τοὺς ἁμαρτωλοὺς. Καὶ ὅμως τὴν ἀγάπη ζητάει ὁ Θεὸς ἀπὸ ὅλους.

«ὄτε ὁ υἱός σου οὗτος... ἦλθεν», ἐσὺ ἔκανες ἓνα τέτοιο πανηγύρι. Καὶ ὁ Πατέρας μὲ πολλὴ ἀγάπη θὰ τοῦ ἀποκριθεῖ: «Παιδί μου, ἂν μὲ ὀνομάζεις Πατέρα σου, τὸ ἄλλο παιδί μου δὲν εἶναι ἀδελφός σου;».

Ἡ σκληρότητα ὅμως δὲν ἔχει συμπόνοια, δὲν ξέρει τί θὰ πεῖ μεγαλοψυχία, ἀγάπη, γι' αὐτὸ καὶ δὲν συγχωρεῖ. Παρουσιάζεται ὡς ὑπέρμαχος τῆς δικαιοσύνης τὴ στιγμὴ ποὺ τὴν καταργεῖ. Τί ἄλλο κάνει ὁ πρεσβύτερος γιός, ὅταν καταδικάζει ὄχι μόνο τὸν μετανοημένο ἀδελφό, ἀλλὰ καὶ τὸν φιλεῦσπλαχνο Πατέρα;

Διακρύνει τὴν πιστότητα καὶ ὑπακοή του στὸν Πατέρα: **«Οὐδέποτε ἐντολήν σου παρήλθον»**. Σὲ τί ὅμως τοῦ ἦταν πιστός; Ἄν ἦταν πράγματι πιστός καὶ ἂν ἀγαποῦσε ἀληθινὰ τὸν πατέρα, θὰ ἔπρεπε καὶ νὰ τὸν μιμεῖται σὲ ὅλα καὶ προπάντων στὴν ἀγάπη. Ἄλλα τότε θὰ ἀναγνώριζε τὸ παιδί τοῦ Πατέρα του καὶ δικό του ἀδελφό.

«Ἀδελφοί, βρῶμα ἡμᾶς οὐ παρίστη-σι τῷ Θεῷ· οὔτε γὰρ ἐὰν φάγωμεν περισσεύομεν, οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν ὑστερούμεθα. Βλέπετε δὲ μήπως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη πρόσκομμα γένηται τοῖς ἀσθενοῦσιν. Ἐὰν γὰρ τις ἴδῃ σε, τὸν ἔχοντα γνῶσιν, ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνειδήσις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν; καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφός ἐπὶ τῇ σῆ γνώσει, δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν. Οὕτω δὲ ἀμαρτάνοντες

ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α΄ Κορ. ν' 8 - θ' 2
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. κε' 31-46

εἰς τοὺς ἀδελφούς καὶ τύπτοντες αὐτῶν τὴν συνειδήσιν ἀσθενοῦσαν εἰς Χριστὸν ἀμαρτάνετε. Διόπερ εἰ βρῶμα

σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω. Οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; οὐχὶ Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν Κύριον ἡμῶν ἐώρακα; οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ; εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος, ἀλλὰ γε ὑμῖν εἰμὶ ἢ γὰρ σφραγίς τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν Κυρίῳ».

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ Ο,ΤΙ ΠΙΟ ΠΟΛΥΤΙΜΟ

«Καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφός ἐπὶ τῇ σῆ γνώσει, δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν».

Στὴν ἐποχή μας, πολλὰ πράγματα ἔγιναν πολύτιμα: Τὸ χρῆμα, ἡ ἀνετη ζωή, οἱ ὑλικές ἀπολαύσεις... Αὐτὰ θεωροῦνται πολύτιμα σήμερα ἀπὸ τοὺς πολλούς. Γι' αὐτὰ μιλάνε. Αὐτὰ σκέπτονται. Αὐτὰ λαχταροῦν. Κι ὅμως! Μέσα σ' αὐτὲς τὶς ἐπιδιώξεις τοὺς ἔχουν χάσει τὸ πιὸ πολύτιμο: τὸν ἄνθρωπο! Αὐτόν, δὲν τὸν βλέπουν, δὲν τὸν ὑπολογίζουν. Ἀποτελεῖ γι' αὐτοὺς “ἀντικείμενο ἄνευ ἀξίας”. “Ἐνα νούμερο. Κι ἐδῶ εἶναι τὸ μέγας λάθος. Νὰ ξεχνοῦν δηλαδή, πὼς ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴν ἐλεύθερη προσωπικότητά του, τὴν ἀξιοπρέπειά του, τὸν αἰώνιο προορισμό του, εἶναι ὅ,τι πιὸ πολύτιμο ὑπάρχει στὸν κόσμο.

Η ΑΝΕΚΤΙΜΗΤΗ ΑΞΙΑ ΤΟΥ

Στὴν Ἐκκλησία τῆς Κορίνθου εἶχε παρουσιασθεῖ ἕνα ζήτημα: Μποροῦν οἱ Χριστιανοὶ νὰ τρῶνε κρέας ἀπὸ ζῶα ποὺ εἶχαν προσφερθεῖ θυσία στὰ εἶδωλα; Πολλοὶ Χριστιανοὶ εἶχαν δώσει τὴν ὀρθὴ ἀπάντησιν. Βέβαια ἐπιτρέπεται. Γιατὶ τὰ εἶδωλα δὲν ἦταν πραγματικοὶ θεοί. Ἐνας μόνος εἶναι ὁ ἀληθινὸς Θεός. Γι' αὐτὸ τὰ ζῶα ποὺ εἶχαν προσφερθεῖ θυσία σὲ ἀνύπαρκτους θεοὺς, δὲν εἶχαν κανένα μολυσμό. Οἱ Χριστιανοὶ μποροῦσαν ἄφοβα νὰ τρῶνε τὸ κρέας τοὺς. Ὑπῆρχαν ὅμως καὶ μερικοὶ Χριστιανοί, «**ἀσθενεῖς ἀδελφοί**», ποὺ δὲν μποροῦσαν νὰ τὸ καταλάβουν αὐτό. Θεωροῦσαν ἁμαρτία τὸ νὰ τρῶνε εἰδωλόθυτα. Τί ἔπρεπε νὰ γίνῃ; Πῶς ἔπρεπε νὰ ἀντιμετωπισθεῖ τὸ ζήτημα αὐτό; Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀπαντᾷ: Τὸ κριτήριο θὰ εἶναι ὁ ἀδελφός. Ὁ «**ἀσθενῶν ἀδελφός**» καὶ ὄχι τὸ «**βρῶμα**», τὸ φαγητό. Τὸ νὰ φάμε ἢ ὄχι, δὲν ἔχει καμιά πνευματικὴ σημασία. Ὁ ἀδελφός μας ὅμως ὁ Χριστιανός, ἔχει πολύτιμη ἀξία. Γιατὶ γι' αὐτὸν καὶ τὴ σωτηρία του «**ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν**». Αὐτὸς πρέπει νὰ εἶναι καὶ γιὰ μᾶς πολύτιμος.

Τὸ συμπέρασμα αὐτὸ εἶναι βασικὸ καὶ βοηθαίει στὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἀξίας τοῦ ἀνθρώπου. Εἶστε γονεῖς; Σκεφθεῖτε πὼς τὸ πιὸ πολύτιμο πράγμα ποὺ ἔχετε εἶναι τὰ παιδιὰ σας. Μὴν παρασύρεσθε ἀπὸ τὴν ὑλιστικὴ καὶ κοσμικὴ νοοτροπία. Οὔτε τὸ ντύσιμο, οὔτε τὸ φαγητό, οὔτε τὰ ταξίδια, οὔτε ἡ κοσμικὴ ζωὴ καὶ ἡ διασκέδασις, οὔτε οἱ γλῶσσες

καὶ τὰ πτυχία ἔχουν τὴν πρώτη ἀξία μπροστὰ στὰ ἴδια τὰ παιδιὰ σας. Στὴν ψυχὴ τοὺς καὶ τὴν πνευματικὴ τους πρόοδο. Αὐτὰ εἶναι εἰκόνες τοῦ Θεοῦ. Παιδιὰ τοῦ Θεοῦ. Ὁ Χριστὸς τὰ ἀγάπησε καὶ τὰ εὐλόγησε. Εἶναι κληρονόμοι τῆς βασιλείας Του.

Οἱ ἄνθρωποι ποὺ εἶναι κοντὰ σου, οἱ συνεργάτες, οἱ συνάδελφοι, οἱ γείτονες, οἱ καταστηματαρχες, οἱ υπάλληλοι ἢ οἱ πελάτες, δὲν εἶναι ἄνθρωποι “κατωτέρας” τάξεως. Ὅλοι κλείνουν μέσα τοὺς μιὰ ἀθάνατη ψυχὴ. Ἐχουν προσωπικότητα καὶ ἀξιοπρέπεια. Ἐχουν αἰώνιο προορισμό. Δὲν μπορεῖς νὰ τοὺς περιφρονήσεις, νὰ τοὺς ἀγνοήσεις. Τίμησέ τοὺς ὡς εἰκόνες τοῦ Θεοῦ. Ὡς ἀδελφούς τοῦ Χριστοῦ. Ὑπάρχει κάτι πιὸ πολύτιμο ἀπὸ αὐτό;

ΤΟΥ ΑΞΙΖΕΙ ΚΑΘΕ ΘΥΣΙΑ

Ἐχει, λοιπόν, ὁ ἄνθρωπος ἀνεκτίμητη ἀξία. Ὅποιος ὅμως τὸ ἀναγνωρίζει αὐτὸ πρέπει νὰ προχωρήσει καὶ σὲ κάτι ἄλλο: Στὴν θυσία, χάριν τοῦ ἀδελφοῦ. Αὐτὸ μᾶς τονίζει στὴν συνέχεια ὁ Ἀπόστολος. Φέρνει γιὰ παράδειγμα τὸν ἑαυτό του. Ὡς ἀπόστολος εἶχε ἀσφαλῶς πολλὰ δικαιώματα. Τί ἔκανε ὅμως; Τὰ θυσιάζε ὅλα γιὰ νὰ κερδίσει καὶ σώσει ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερους ἀνθρώπους.

Αὐτὸ ἰσχύει καὶ γιὰ κάθε πιστὸ Χριστιανό. Ὅπως ὁ Κύριος ἔχυσε τὸ τίμιον αἷμα Του ἀπὸ ἀγάπη γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ὀφείλει καὶ ὁ καθένας μας νὰ θυσιάξῃ κάτι χάριν τῶν ἀδελφῶν του. Γύρω μας, δίπλα μας, τόσες περιπτώσεις ὑπάρχουν ποὺ ζητοῦν τὶς ἥρωικες καὶ σπλαχνικὲς ψυχὲς ποὺ θὰ ἐμπνέονται ἀπὸ τὴν ἀνυπέβλητη ἀγάπην τοῦ Καλοῦ Σαμαρείτη, τοῦ Κυρίου μας.

Καιρὸς καὶ ἐμεῖς νὰ περάσουμε ἀπὸ τὸν παγερὸ κῶρο τῆς ἀδιαφορίας στὴ φωτεινὴ καὶ θερμὴ ἀτμόσφαιρα τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ ἐνδιαφέροντος. Ἡ εὐσπλαχνία, ὄχι ἡ ἀδιαφορία, νὰ γίνῃ ὁδηγὸς καὶ κυβερνήτης μας. Γιὰ τὴν εὐσπλαχνία δὲν ὑπάρχει ἄγνωστος καὶ ξένος. Ὑπάρχει μονάχα, πλησίον, ἀδελφός, συνάνθρωπος. Βλέπει σ' ὅλα τὰ γεγονότα ἕνα ἀνθρώπινο πρόσωπο, ὄχι ἕνα νούμερο. Βλέπει μιὰ ἀτίμητη καὶ ἀθάνατη ψυχὴ. Μιὰ ψυχὴ, γιὰ τὴν ὁποία κανεὶς δὲν μπορεῖ ν' ἀδιαφορεῖ, ἀφοῦ γι' αὐτὴν θυσιάστηκε ὁ ἐνανθρωπήσας Θεός.

«Καί τοῦτο, εἰδότες τὸν καιρόν, ὅτι ὥρα ἡμᾶς ἤδη ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν. Ἡ νύξ προέκοπεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν. Ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους καὶ ἐνδυσώμεθα τὰ ὄπλα τοῦ φωτός. Ὡς ἐν ἡμέρᾳ εὐσημόνως περιπατήσωμεν, μὴ κώμοις καὶ μέθαις, μὴ κοίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ, ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιῆσθε εἰς ἐπιθυμίας.

ΚΥΡΙΑΚΗ 26 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ ΤΗΣ ΤΥΡΙΝΗΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ρωμ. 1γ' 11 - 1δ' 4
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. στ' 14-21

Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει προσλαμβάνεσθε, μὴ εἰς διακρίσεις διαλογισμῶν. Ὅς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει. Ὁ ἐσθίων τὸν μὴ ἐσθιοντα μὴ ἐξουθενείτω, καὶ ὁ μὴ ἐσθίων τὸν ἐσθιοντα μὴ κρινέτω· ὁ Θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο. Σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην; Τῷ ἰδίῳ Κυρίῳ στήκει ἡ πίπτει· σταθῆσεται δέ· δυνατὸς γὰρ ἐστὶν ὁ Θεὸς στήσαι αὐτόν».

«ΤΟ ΣΤΑΔΙΟΝ ΤΩΝ ΑΡΕΤΩΝ»

«Νῦν ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία».

Κυριακὴ τῆς Τυροφάγου σήμερα. Μὲ αὐτὴν τελειώνει τὸ πρῶτο μέρος τοῦ Τριωδίου καὶ ἀρχίζει ἡ Μεγάλη Τεσσαρακοστή. Τὰ ἀναγνώσματα τῆς ἡμέρας αὐτῆς, οἱ κατανυκτικοὶ ὕμνοι, τὸ ὅλο κλίμα, εἶναι ἕνα ἔντονο κάλεσμα στὸν καθένα μας γιὰ νὰ εἰσέλθουμε στὸ «στάδιον τῶν ἀρετῶν» καὶ νὰ ἀγωνισθοῦμε στὸν πνευματικὸ στίβο. Καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος μᾶς δίνει, σ' αὐτὸ τὸ ξεκίνημα, συνθήματα δυνατὰ γιὰ τὴν περίοδο αὐτή. Τί μᾶς λέει;

Ἡ σωτηρία εἶναι πιδ κοντά μας ἀπὸ τότε ποὺ πρωτομπήκαμε στὸν χώρο τῆς πίστεως. Στὸ διάστημα αὐτό, ὡς συνειδητοὶ Χριστιανοί, κάνουμε πολλὰ προσπάθειες γιὰ τὴν κατανόηση καὶ κατάκτηση τῆς σωτηρίας μας. Ἐτσι τὴν ἔχουμε πλησιάσει περισσότερο. Ὅμως ὑπάρχουν καὶ οἱ παλιὲς συνήθειες, οἱ ἀδυναμίες ποὺ δὲν ξεπεράσθηκαν. Καὶ μερικὲς μᾶς κρατοῦν μακριὰ ἀπὸ τὴν ἀλήθεια, ἀπὸ τὸ φῶς. Αὐτὲς πρέπει νὰ τὶς ἐγκαταλείψουμε. Νὰ ἀπομακρυνθοῦμε ἀπὸ «τὰ ἔργα τοῦ σκότους» καὶ νὰ ντυθοῦμε «τὰ ὄπλα τοῦ φωτός». Καὶ πιδ συγκεκριμένα. Νὰ κόψουμε κάθε σχέση μὲ τὶς ἀμαρτωλὲς διασκεδάσεις, τὸ παραστράτημα στὸ ποτὸ καὶ στὴν κραιπάλη, τὶς ἀσωτεῖες καὶ τὶς σαρκικὲς ἡδονές, τὶς διχόνοιες καὶ τὸν φθόνο. Ἀλλὰ καὶ ὅ,τι μᾶς δένει μὲ τὴν ἀμαρτωλὴ ζωὴ.

Προσοχὴ καὶ σὲ κάτι ἄλλο: Ποιὲς εἶναι οἱ διαθέσεις μας ἀπέναντι στοὺς ἄλλους; Μήπως τοὺς ἀδύνατους πνευματικὰ ἀδελφούς μας, τοὺς ὑποτιμᾶμε, τοὺς κατακρίνουμε; Μήπως προσέχουμε τί κάνουν, τί τρῶνε, πῶς συμπεριφέρονται, χωρὶς νὰ σκεπτόμαστε τὴν κάποια ἀδυναμία τους; Ὁ Θεὸς θὰ κρίνει τὸν καθένα. Ἐμεῖς ποιὸ εἴμασε ποὺ κρίνουμε καὶ κατακρίνουμε τοὺς ἀδελφούς μας; Λόγο θὰ δώσει ὁ καθένας μας στὸν Θεό. Ὁ Θεὸς μπορεῖ τὸν ἀδύνατο στὴν πίστη νὰ τὸν ἐνισχύσει, νὰ τὸν βοηθήσει ὥστε νὰ σταθεῖ σωστά.

Ἄς σταθοῦμε σὲ δυὸ-τρία σημεῖα ἀπὸ τὸ ἱερὸ κείμενο καὶ ἄς προσπαθήσουμε νὰ τὰ πλησιάσουμε γιὰ λίγο.

1. Τὸ πρῶτο εἶναι τὸ θέμα τῆς σωτηρίας μας. Εἶναι ἕνα θέμα σπουδαῖο, τὸ πιδ σπουδαῖο τῆς υπάρξεώς μας. Ὁ Κύριος ἀνέφερε τὴν σωτηρία τῆς ψυχῆς μας σὰν τὸ μεγαλύτερο κέρδος ποὺ ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ ἐπιτύχει. Ἡ σωτηρία μας, ἡ κατάκτηση τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἡ αἰώνια ζωὴ, εἶναι τὸ πιδ σημαντικὸ ἔργο μας. Γνωρίσαμε τὴν πίστη ὁ καθένας μας. Ἴσως ἀπὸ τὴν οἰκογένεια, ἴσως μικροὶ στὸ κατηχητικὸ ἢ μὲ ἕνα

τρόπο θαυμαστὸ σὲ κάποια στιγμή τῆς ζωῆς μας. Μὲ τὸν τρόπο ποὺ ὁ Θεὸς χρησιμοποίησε στὴν περίπτωσή μας. Στὸ διάστημα αὐτὸ πόσο πλησιάσαμε τὸν Θεό; Πόσο προσπαθήσαμε νὰ γνωρίσουμε τὸ θέλημά Του καὶ νὰ ζήσουμε σύμφωνα μὲ αὐτό; Πόσο σκεπτόμαστε τὴν ἄλλη ζωὴ, τὴ σωτηρία μας; Ἡ σωτηρία τῆς ψυχῆς μας εἶναι κάτι ποὺ μᾶς ἀπασχολεῖ, μᾶς συγκλονίζει, ποὺ ἐπιθυμοῦμε βαθιὰ τὴν κατάκτησή της;

2. Δεύτερο θέμα ποὺ ἄμεσα συνδέεται μὲ τὸ πρῶτο, εἶναι «τὰ ἔργα τοῦ σκότους» ποὺ ἀναφέρει ὁ Ἀπόστολος. Φυσικὰ ὅποιος ζεῖ μὲ αὐτὰ, εἶναι πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὸν δρόμο τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν σωτηρία. Χρειάζεται νὰ κόψουμε κάθε σχέση μὲ ὅσα ἀναφέρονται στὶς κακὲς σχέσεις μας μὲ τοὺς ἄλλους, ὅπως φιλονικεῖες καὶ ἀντιπάθειες, κακίες καὶ μίσπη. Μὲ ὅλες τὶς κακὲς συνήθειες. Τὰ πάθη καὶ τὶς ἀδυναμίες μας. Τὰ λάθη καὶ τὶς ἀμαρτίες μας. Πῶς στεκόμαστε ἀπέναντι σ' αὐτὰ; Τὰ φιλοξενοῦμε μήπως στὴν ψυχὴ μας, τὰ καλλιεργοῦμε; Δὲν νιώθουμε ὅτι εἶναι «ἔργα σκότους» ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὸν Διάβολο καὶ ἂν δὲν τὰ ἀπομακρύνουμε, ὁδηγοῦν στὴν αἰώνια κόλαση;

3. Ἄς ἔλθουμε ὅμως καὶ σ' ἕνα τρίτο σημεῖο. Εἶναι οἱ σχέσεις μας μὲ τοὺς ἄλλους, μὲ τοὺς «ἀδελφούς» μας. Σκεπτόμαστε ὅτι ἀνάμεσά τους ὑπάρχουν καὶ κάποιοι «ἀσθενεῖς», ἀδύνατοι στὴν πίστη; Μήπως βλέπουμε τὶς ἀδύνατες πλευρές τους, τὰ λάθη τους, τὰ σφάλματά τους καὶ χωρὶς ἀγάπη τοὺς κατακρίνουμε; Ἀσμονοῦμε πῶς καὶ ἐκεῖνοι καὶ ἐμεῖς ὑπηρετοῦμε τὸν ἴδιο Κύριο; Δὲν εἶναι κανένας ἀπὸ αὐτοὺς δικός μας δοῦλος, ἀλλὰ ἀγαπημένο παιδί τοῦ Θεοῦ, «**ὕπερ οὔ Χριστὸς ἀπέθανε**». Πῶς τὸν κατακρίνουμε καὶ τὸν καταδικάζουμε, ἀγνωώντας τί ὁ Θεὸς κάνει γι' αὐτόν; Ἡ κατάκριση εἶναι βαριὰ ἀμαρτία.

Ἡ Μεγάλη Τεσσαρακοστή εἶναι τὸ στάδιο τῶν πνευματικῶν ἀγῶνων. Ἄς κατέβουμε, σ' αὐτὸ ὀπλισμένοι μὲ «τὰ ὄπλα τοῦ φωτός». Καὶ ἄς ἀγωνισθοῦμε γιὰ νὰ ξεφύγουμε ὅσο πιδ πολὺ ἀπὸ τὰ ὀλέθρια «**ἔργα τοῦ σκότους**». Εἴμαστε ἀδύνατοι; Ναί. Πολλὲς φορὲς πήραμε τὴν ἀπόφαση τῆς εἰλικρινοῦς μετανοίας, τῆς ἀλλαγῆς, τῆς ἀπαρνήσεως τοῦ παλαιοῦ ἑαυτοῦ μας. Καὶ πάλι πέσαμε. Ἄς μὴν ἀποκάμουμε. Ἄς συνεχίσουμε τὸν ἀγῶνα μας καὶ ὁ Θεὸς θὰ βραβεύσει τὴν προσπάθειά μας. Τότε θὰ ἔχουμε τὴν χαρὰ τοῦ ἀγωνιστῆ Χριστιανοῦ καὶ τὴν εὐλογία τοῦ ἀγωνοθέτη Κυρίου μας. Θὰ πετύχουμε τὴ σωτηρία μας.

«Ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι...»

Δὲν εἶναι τέχνη μόνο νὰ μάθεις νὰ μιλάς, νὰ ἐκφράζεσαι σωστά, νὰ διατυπώνεις ὁμορφα τὶς σκέψεις σου. Νὰ ξέρεις τί θὰ πεῖς, πῶς θὰ τὸ πεῖς καὶ πότε θὰ τὸ πεῖς. Αὐτὸ εἶναι τέχνη. Θέλει τέχνη. Θέλει ἰκανότητα. Ὅμως τέχνη δὲν εἶναι μόνο νὰ ξέρεις νὰ μιλάς. Τέχνη εἶναι νὰ ξέρεις καὶ νὰ ἀκοῦς. Καὶ δὲν εἶναι μόνο τέχνη. Εἶναι καὶ ἀρετὴ τὸ νὰ ἀκοῦς προσεκτικά, ὑπομονητικὰ τὸν ἄλλο. Καὶ τὸ πράγμα γίνεται ἀκόμα πιὸ δύσκολο στὶς μέρες μας. Σήμε-ρα, δυστυχῶς, ὅλοι θέλουν νὰ μιλᾶνε καὶ κανεὶς νὰ ἀκούει. Γι' αὐτὸ καὶ συχνὰ οἱ συζητήσεις μεταβάλλονται σὲ λογομαχίες ἢ σὲ «διάλογο κουφῶν». Ὁ σύγ-χρονος ἄνθρωπος βιαστικός, ἀνυπόμονος, δὲν ἔχει τὴν διά-θεση νὰ ἀκούσει, νὰ προσέξει, νὰ κατανοήσει. Σκοπὸς του δὲν εἶναι νὰ ἀνταλλάξει ἰδέες, ἀλλὰ νὰ ἐπιβάλλει τὶς ἰδέες του.

Τὸ νὰ ξέρει κανεὶς νὰ ἀκού-ει καὶ νὰ μάθει νὰ ἀκούει εἶναι τέχνη καὶ εἶναι ἀρετὴ. Εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ ὁμορφα δῶρα ποὺ μποροῦμε νὰ κάνουμε στὸν συνάνθρωπό μας. Δὲν τοῦ προσφέρουμε λόγια καὶ φιλοφρονη-σεις. Τοῦ δίνουμε τὴν προσοχή μας, τὸν χρόνο μας, τὴν ἀγάπη μας. Τοῦ προσφέρουμε ἓνα πρό-σωπο χαμογελαστό, δυὸ μάτια γεμάτα προσοχὴ καὶ ἐνδια-φέρον, καρφωμένα στὸν συνο-μιλητὴ μας. Τὴν ὥρα ἐκείνη εἶναι σὰν νὰ τοῦ λέμε μὲ τὴν στάση μας: «Σὲ προσέχω. Δίνω σημασία σ' αὐτὰ ποὺ μοῦ λές. Ἀναγνωρίζω τὸ πρόβλημά σου, συμμετέχω στὶς δυσκολίες σου, κατανοῶ τὴ δυσχερὴ θέση σου καὶ εἶμαι πρόθυμος, ἂν μπορῶ καὶ ὅσο μπορῶ, νὰ σοῦ συμπαρασταθῶ». Πραγματικὰ εἶναι καὶ αὐτὸς ἓνας ἀπλὸς καὶ ὠραῖος τρόπος, γιὰ νὰ ἀνεβά-σουμε τὸν ἄλλο, νὰ τὸν κάνουμε νὰ νιώσει ἄνετα, νὰ αἰσθανθεῖ πῶς ἔχει χῶρο μέσα στὴν καρ-διά μας.

Χαρακτηριστικὴ ἡ περίπτω-ση: Ἐνας ἐπαίτης ποὺ περιμένει ἐκεῖ στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου τὴ βοήθεια τῶν περαστικῶν, δὲν

προβληματίζει ἰδιαίτερα. Συ-νηθισμένο φαινόμενο, μάλιστα γιὰ παλαιότερες ἐποχές. Ἀλλὰ ὁ ἐπαίτης αὐτὸς ποὺ συνάντησε ὁ διαβάτης μας, ἐνῶ φαίνεται σὰν τοὺς ἄλλους, δὲν εἶναι σὰν τοὺς ἄλλους. Καὶ δὲν εἶναι σὰν τοὺς ἄλλους, γιὰτὶ αὐτὸς δὲν ζητάει ὅ,τι καὶ οἱ ἄλλοι. Ἐνας ἐπαίτης τί ἄλλο ἀπὸ χρήματα μπορεῖ νὰ θέλει; Ἐνῶ αὐτός; Μόλις τὸν πλησιάζει ὁ διαβάτης τὰ βλέμματά τους διασταυρών-ται κάπως περίεργα. Προτοῦ κἂν προλάβει ὁ ἐπαίτης νὰ τοῦ μιλήσει, ὁ περαστικὸς βάζει τὸ χέρι του στὴν τσέπη καὶ νὰ τοῦ προσφέρει. Ὁ ζητιάνος βλέπει τὴν κίνηση, τὸν σταματᾷ καὶ τοῦ λέει: Χρήματα μοῦ δίνουν πολλοί. Εἶναι καὶ μερικοὶ ποὺ μοῦ λένε δυὸ κουβέντες. Ἄν ἐσὺ θέλεις νὰ μὲ βοηθήσεις, σὲ παρακαλῶ νὰ μὲ ἀκούσεις. Θέλω σὲ κάποιον νὰ μιλήσω. Θέλω κάποιον νὰ μὲ ἀκούσει προσεκτικά.

Ἐνα περιστατικὸ τόσο συνη-θισμένο καὶ τόσο ἀσυνήθιστο. Θέτει τὸ μεγάλο αὐτὸ σύγχρο-νο πρόβλημα. Τὸ πρόβλημα τῆς ἐπικοινωνίας. Γιατὶ ὁ σύγχρο-νος βιαστικὸς ἄνθρωπος δὲν ἔχει τὸν χρόνο καὶ τὴ διάθεση νὰ ἐπικοινωνήσει, νὰ ἀκούσει προσεκτικά, νὰ αἰσθανθεῖ τὴν ψυχὴ τοῦ ἄλλου. Νὰ ἀφουγγρα-σθεῖ τοὺς μυστικὸς παλμοὺς τῆς καρδιάς, τοὺς κρυφοὺς πό-νους. Ἐδῶ βρίσκεται ἡ ἐξήγηση τοῦ δράματος πολλῶν ποὺ νιώ-θουν πειστικὴ τὴ μοναξιά νὰ τοὺς φυλακίζει, γιὰτὶ «**ἄνθρω-πον οὐκ ἔχουν**». Ἄνθρωπο γιὰ νὰ τοὺς ἀκούσει.

Γιὰ νὰ μάθουμε ὅμως νὰ ἀκοῦμε πρέπει νὰ γνωρίζου-με μερικὲς ἀρχές της. Πρῶτα-πρῶτα γιὰ νὰ μάθουμε νὰ ἀκοῦμε πρέπει νὰ μάθουμε νὰ σιωπᾶμε. Αὐτοὶ ποὺ δὲν ξέρουν νὰ σιωποῦν, ἀλλὰ θέλουν ἀδιά-κοπα νὰ μιλᾶνε, εἶναι ἀδύνα-τον νὰ ἀκούσουν. Ἀκοῦνε μόνο τὸν ἑαυτὸ τους. Ἐχουν κέντρο τὸν ἑαυτὸ τους. Ὁ πιὸ μεγά-λος κίνδυνος ἐπομένως, γιὰ νὰ μὴ μποροῦμε νὰ ἀκούσου-με τὸν ἄλλο εἶναι ὁ ἐγωισμὸς. Ἀντίθετα ὁ ταπεινὸς ἀνοίγεται στὸς ἄλλους. Πιστεύει πῶς ἀπὸ ὅλους κατὶ ἔχει νὰ ὠφελη-θεῖ. Ἀπὸ τὸν καθένα κατὶ ἔχει νὰ πάρει. Καὶ ἀπὸ τὸν μεγάλο καὶ ἀπὸ τὸν μικρὸ καὶ ἀπὸ τὸν σοφὸ καὶ ἀπὸ τὸν ἀσήμαντο καὶ ἀπὸ τὸ μικρὸ παιδί. Κανέ-να δὲν περιφρονεῖ. Ὅλους τοὺς προσέχει, γιὰ νὰ πλουτισθεῖ σὲ γνώσεις, σὲ πείρα, σὲ ἀρετή. Σὰν τὴν μέλισσα ρουφαίει ἀπὸ τὸ ἄνθος τὸ πολύτιμο νέκταρ.

Καὶ τὸ πιὸ σπουδαῖο. Ξέρει νὰ ἀκούει προσεκτικὰ καὶ νὰ παίρνει στὰ σοβαρὰ τὴν φωνὴ τοῦ Θεοῦ, τὶς ἐντολές Του, τὸν θεῖο νόμο Του. Τί ζητάει στὴν κάθε στιγμή ὁ Θεὸς ἀπὸ τὸν καθένα μας. Αὐτὴ πιά εἶναι ἡ τέχνη τῶν τεχνῶν νὰ ἐπανα-λαμβάνουμε κάθε στιγμή κι ἐμεῖς, ὅπως ὁ μικρὸς Σαμουὴλ: **«Λάλει Κύριε, ὅτι ὁ δοῦλος σου ἀκούει»**. Νὰ ἐφαρμόζου-με τὴν παραγγελία τοῦ ἀγί-ου Ἰακώβου τοῦ Ἀδελφοθέου: **«Ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι, βραδὺς εἰς ὀργήν»** (Ἰακ. α' 19).

ZOH

Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.

Ὁργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ZOH»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZOH» Σ.Α., Ἰπποκράτους 189, 114 72 Αθήναι.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξιος: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἰπποκράτους 189, 114 72 Αθήναι.

Ἐκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρνῶν.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 10 €

Ἀποστέλλεται μὲ ἐπιταγὴ ἢ εἰς γραμματόσημα εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Περιοδικοῦ:

Ἰπποκράτους 189, 114 72 ΑΘΗΝΑΙ ἢ καταβάλλεται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα μας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ) Γιὰ ὅλες τὶς χώρες: 25 € Κύπρος: 15 €

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ (1786 - 1854)

2

ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΚΑΙ ΑΓΩΝΙΣΤΗΣ

Τὰ χρόνια πού ὁ Γεννάδιος ἄρχιζε τὴν ἐκπαιδευτική του δράση ἦταν ἡ ἐποχή, πού ἡ φροντίδα γιὰ τὴν πνευματικὴ προετοιμασία τοῦ ἔθνους βρισκόταν στὸ κατακόρυφο. Ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος Ε΄ εἶχε ξεσηκώσει τοὺς Δεσποτάδες, τοὺς προεστούς, τὸ ἔθνος ὀλόκληρο, νὰ ἐτοιμάσουν μ' ὅλα τὰ μέσα τὸ δρόμο τῆς πνευματικῆς προκοπῆς. Ἔτσι οἱ ἡγεμόνες, οἱ πλούσιοι Ἕλληνες, οἱ Ἱεράρχες, οἱ κοινότητες τὸ εἶχαν τιμὴ καὶ δόξα τους ν' ἀνοίγουν σχολεῖα, νὰ βοηθοῦν ἐκδόσεις, νὰ συντρέχουν στὴν ἐκπαιδευτικὴ ἀναγέννηση.

Τοῦτος ὁ ἐνθουσιασμός ἦταν ἀκόμα πιὸ ἐντονος στὶς παραδουνάβιες ἡγεμονίες καὶ στὴ Ρωσία. Ἐκεῖ οἱ ἡγεμόνες καὶ οἱ πρῶτοι εἶχαν ριχτεῖ σὲ μιὰ εὐγενῆ ἀμιλλα ποιὸς θὰ ἔχει τὸ καλύτερο ὄργανωμένο σχολεῖο. Γι' αὐτὸ οὔτε κόπους λογάριζαν, οὔτε ἔξοδα ὑπολόγιζαν. Ὅποιος ἔδινε τότε γιὰ τὴν παιδεία, ἤξερε πὼς τὰ ἔδινε γιὰ νὰ ἐλευθερωθεῖ τὸ ἔθνος.

Ἀνάμεσα στοὺς πιὸ ξακουστοὺς ἄρχοντες, πού φρόντιζαν γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν γραμμάτων, ἦταν καὶ ὁ Ἰωάννης Καποδίστριας. Ὅπου κι ἂν πήγαινε, ὅπου κι ἂν βρισκόταν δὲν παρέλειπε νὰ τονώνει τὶς ἐκπαιδευτικὲς προσπάθειες τῶν ξενιτεμένων. Σὲ ἓνα τέτοιο ταξίδι ἴδρυσε τὴν ἑλληνικὴ σχολὴ τῆς Ὁδησσοῦ καὶ κάλεσε γιὰ Διευθυντὴ τῆς τὸν Γεννάδιο, πού δίδασκε στὴν «Αὐθεντικὴ Σχολή», στὸ Βουκουρέστι.

Ὁ Γεννάδιος μὲ κάποιο δισταγμὸ, πού πήγαζε ἀπὸ τὴν βαθιὰ του ταπείνωση, δέχθηκε τὴν πρόσκληση καὶ πῆγε στὴν Ὁδησσοῦ. Ἐκεῖ, μαζὶ μὲ ἄλλους καλοὺς συνεργάτες, ἀνέλαβε καὶ ὀργάνωσε τὴν καινούργια σχολή.

Τὰ ἐγκαίνια τῆς Σχολῆς ἔγιναν στὶς 3 Σεπτεμβρίου 1817. Στὴ γιορτὴ ἦταν παρόντες ὅλοι οἱ πρόκριτοι τῆς Ὁδησσοῦ. Ὁ Μητροπολίτης Κύριλλος, συνοδευόμενος ἀπὸ ἱερεῖς καὶ διακόνους, ἔψαλλε κατασκευτικὸτα τὴν ἀκολουθία τοῦ ἁγιασμοῦ καὶ διάβασε μιὰ ωραία εὐχὴ στὸ Ἅγιο Πνεῦμα γιὰ ὅσους πρόκειται νὰ φοιτήσουν στὸ σχολεῖο αὐτό.

Ἔτσι ἄρχισε νὰ λειτουργεῖ ἡ ἑλληνικὴ Σχολὴ τῆς Ὁδησσοῦ. Οἱ καθηγητὲς τῆς, συνεργαζόμενοι μὲ τοὺς θερμοὺς πατριώτες, πού ἀποτελοῦσαν τὴν ἐπιτροπὴ τοῦ Γυμνασίου, δούλευαν ἀκαταπόνητα γιὰ τὴν μόρφωση καὶ τὴν ἠθικὴ ἀνύψωση τῆς ξενιτεμένης ἑλληνικῆς νεότητος.

Καὶ τὰ ἀποτελέσματα δὲν ἄργησαν νὰ φανοῦν. Κάθε χρόνο οἱ μαθητὲς τῆς Σχολῆς προόδευαν στὸ ἦθος καὶ στὰ γράμματα καὶ πολλοὶ ἀρίστευαν.

Γρήγορα ἡ φήμη τῆς Σχολῆς τοῦ Γενναδίου φτερούγιζε παντοῦ. Τὸ ὄνομά της πῆρε μιὰ καλὴ θέση ἀνάμεσα στὰ σχολεῖα τῆς ξενιτιᾶς. Οἱ ὑπηρεσίες

τῆς στὸ Γένος τῶν Ἑλλήνων μαθεύτηκαν καὶ ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα Ἀλέξανδρο. Γι' αὐτό, ὅταν σὲ λίγο καιρὸ ἔφθασε στὴν Ὁδησσοῦ, ζήτησε νὰ γνωρίσει καὶ τὴν ἑλληνικὴ Σχολὴ τοῦ Γενναδίου.

Καὶ νά, ἓνα πρωινὸ ὁ Τσάρος, συνοδευόμενος ἀπὸ Ρώσους μεγιστάνες καὶ πρῶτους Ἕλληνες ἐπισκέφθηκε τὴν ἑλληνικὴ Σχολή.

Ὁ Αὐτοκράτορας συγκινήθηκε ἀπὸ τὰ γεμάτα παλμὸ λόγια τοῦ Διευθυντῆ τῆς ἑλληνικῆς Σχολῆς καὶ εὐχαριστήθηκε ἀπὸ τὴν τάξη καὶ τὴν ὀργάνωση, πού ἐπικρατοῦσε στὸ καινούργιο σχολεῖο.

Ἐνθουσιασμένος κάλεσε κοντὰ του τὸν ξενιτεμένο μας Ἡπειρώτη καὶ τοῦ πρότεινε νὰ τοῦ δώσει ἓνα τίτλο τιμῆς, νὰ τὸν κάνει βαρῶνο. Μὰ ὁ Ἡπειρώτης σχολάρχης, πού ποτὲ στὴ ζωὴ του δὲν ἐπέδιδε ἀναγνώριση τοῦ ἔργου του καὶ τιμῆς, εὐχαρίστησε τὸν Ρῶσο Μονάρχη καὶ συγχρόνως δὲν δέχθηκε τὴν ἰδιαίτερη τιμὴ! Πόσο, ἀλήθεια, ταπεινὸς ἦταν!

Ὁ Γεννάδιος δὲν ἔπαιρνε μέρος στὴν κοινωνικὴ ζωὴ τῆς μεγαλοπόλεως, διότι εἶχε μυηθεῖ στὴν Φιλικὴ Ἐταιρεία.

Ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή, πού ὀρκίστηκε στὴν Ἐταιρεία, μιὰ βαθιὰ τρικυμία ἔγινε στὸν ἐσωτερικὸ κόσμο τοῦ Γενναδίου. Τὰ ὄνειρά του, οἱ σπουδές του, τὸ ἀνέβασμα στὴν ἐκπαιδευτικὴ ἱεραρχία, ὅλα τοῦ φάνηκαν τώρα παιδιὰστικα παιχνίδια. Τὰ πέταξε, καὶ κυλῶντας πέτρα βαριά στὸν τάφο τῶν μικροχάρων ὀνείρων του, ρίχτηκε μ' ἀκράτητη ὀρμή, στὸ μεγάλο ἔργο τοῦ σκληροῦ ἀγῶνα τῆς ἐλευθερίας.

Διαλεχτὸς ἀνάμεσα στοὺς διαλεχτοὺς ὁ Γεννάδιος μπῆκε σιγά-σιγά ἐπικεφαλῆς τῆς μυστικῆς ὀργάνωσης στὴν Ὁδησσοῦ. Ἡ θέση αὐτὴ δὲν τοῦ ἄφηνε οὔτε στιγμή ἡσυχία. Κάθε ὥρα πού δὲν κυλοῦσε ἐπάνω στὴν ἔδρα, προσφερόταν στὴν ἀποστολὴ τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας. Μέρα-νύχτα δούλευε γιὰ τὴν τόνωση τοῦ ἐθνικοῦ παλμοῦ στὴ μεγάλη πόλη.

Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα; Μὲ τὴ δράση του ἐνίσχυσε τοὺς Φιλικοὺς καὶ μύησε στὰ μυστικὰ τῆς Ἐταιρείας ἀκόμα περισσότερους. Ἔτσι ἡ ξακουσμένη ἐκείνη πόλη τῆς Ρωσίας ἔγινε ἓνα μεγάλο κέντρο ἀγῶνα, πρὶν σημάνει ἡ σάλπιγγα τῆς ἀναστάσεως τοῦ Γένους.

Ὅλη αὐτὴ ἡ πολύπλευρη ἐθνικὴ καὶ ἐκπαιδευτικὴ δράση τοῦ ἀκαταπόνητου δασκαλοῦ δὲν ἐπιδρᾷ μόνο στὶς καρδιές τῶν Φιλικῶν. Ζωντανεῦει τὴν ἀποσταμένη ἐλπίδα καὶ τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ. Καὶ κάνει ὅλους νὰ τρέφουν βαθὺ σεβασμὸ καὶ ἄδολη ἀγάπη γιὰ τὸ Γεννάδιο. Ἰδιαίτερη εὐγνωμοσύνη στὸ σχολάρχην νιώθουν οἱ γονεῖς τῶν παιδιῶν καὶ οἱ ἔφοροι τοῦ γυμνασίου καὶ ὅλος ὁ λαὸς προέπεμψε τὸν Γεννάδιο, ὅταν ἄφνησε γιὰ πάντα τὴ Ρωσία.

(Συνεχίζεται)

ΟΙ «ΔΙΑΚΡΙΤΟΙ ΡΟΛΟΙ»

Τὸν τελευταῖο καιρὸ ἀκούγεται καὶ πάλι, ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση, ἡ γνωστὴ ἐπιφώνημα γιὰ τοὺς «διακριτοὺς ρόλους» Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας. Κατ' ἀρχὴν κανένας δὲν διαφωνεῖ. Τὸ θέμα ὅμως εἶναι, πῶς ὁ καθένας ἐννοεῖ τοὺς «διακριτοὺς». Γιατὶ ὅπως εἶναι γνωστὸ, παλαιὰ καὶ πρόσφατα, χρησιμοποιοῦντο γιὰ νὰ συγκαλύψουν τὴν αὐθαιρεσία τοῦ Κράτους, τὴν ἐπιβολὴ τῶν ἀπόψεών του καὶ τὴν κατάρνηση «κεκτημένων» τοῦ ὀρθόδοξου ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ὁρθῶς ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Ἰερώνυμος τόνισε: «Ναί, νὰ ὑπάρχουν διακριτοὶ ρόλοι. Ἀλλὰ “καθαροὶ” διακριτοὶ ρόλοι, νὰ μὴ βαραίνει ἡ μία πλευρά. Ἀκούστηκε ἡ λέξη χωρισμός. Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἔχει τέτοια λέξη. Ὅποιος θέλει φεύγει...» Βεβαίως ὁ καθένας πρέπει νὰ σέβεται τὴν ἐξουσία, ἐφόσον αὐτὴ δὲν βρίσκεται σὲ διάσταση μὲ τὴν πνευματικὴ καὶ ἠθικὴ ἀρχή, μὲ τὴν φωτισμένη συνειδήσή του. Ξεκάθαρη ἡ διακήρυξη τοῦ Κυρίου μας: **«Ἀπόδοτε τὰ Καίσαρος Καίσαρι καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ»** (Ματθ. κβ' 21). «Ὅ,τι ἀνήκει στὸν Καίσαρα θὰ ἀποδίδεται στὸν Καίσαρα. Καὶ ὅ,τι ἀνήκει στὸν Θεὸ θὰ προσφέρεται στὸν Θεό. Πάνω ὅμως ἀπὸ τὸν Καίσαρα εἶναι ὁ Θεός. Γι' αὐτὸ ὅταν ὁ Καίσαρας διεκδικεῖ πράγματα ποὺ ἀνήκουν στὸν Θεό, τότε παραβιάζει χώρους ποὺ δὲν τοῦ ἀνήκουν.» Ἔτσι ὁ Χριστὸς βάζει τὴν ἐλευθερία τῆς συνειδήσεως, τὴν πίστη καὶ τὴν ὑπακοὴ στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ παραπάνω ἀπὸ τὴν κρατικὴ ἐξουσία. Ἰσχύει ἐδῶ τὸ **«πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις»** (Πράξ. ε' 29). Ἄς καταλάβει, λοιπόν, ὁ Καίσαρας, ὅτι οἱ «διακριτοὶ ρόλοι» δὲν μποροῦν νὰ ἀγνοοῦν τὴν μακροχρόνιαν ἱστορία καὶ τὴν παράδοση τοῦ ἔθνους μας.

ΛΕΗΛΑΤΟΥΝ ΤΗΝ ΠΑΙΔΙΚΗ ΨΥΧΗ

Ἀποτελεῖ ἰδιαίτερα θλιβερὸ γεγονός, ὅτι ἑκατομμύρια ἀθῶα παιδιὰ σὲ ὁλόκληρο τὸν κόσμον κακοποιοῦνται σωματικῶς καὶ ἠθικῶς ἀπὸ ἀσυνειδητοὺς ἐκμεταλλευτὴς. Νὰ ἀναφερθοῦμε ἀκόμα στὴς χιλιάδες σημερινὰ προσφυγόπουλα, χωρὶς γονεῖς στὴν ξενιτιὰ ἢ τελειῶς ἀγνοούμενα σὲ ἀφιλόξενα καὶ ἐπικίνδυνα χέρια; **«Ἀποφασισμένη νὰ προτείνει σκληρὰ μέτρα γιὰ τὴν καταπολέμηση τῆς παιδικῆς πορνογραφίας καὶ παιδερασίας ἐμφανίστηκε ἡ Ἐπίτροπος τῆς Ἐυρωπαϊκῆς Ἐνωσης ἀρμόδια γιὰ τὴν ἐσωτερικὴν ὑπόθεση. Πρόκειται γιὰ ἕνα ἀπαίσιο ἐγκλημα...»** Μπροστὰ σ' ἕνα παιδὶ στέκεται μὲ συμπάθεια καὶ σεβασμὸ κάθε φυσιολογικὸς ἄνθρωπος. Μονάχα μιὰ ὑπαρξὴ διεστραμμένη μπορεῖ νὰ κακοποιεῖ βάνουσα τὴν ἀθωότητα. Νὰ ἀναζητηθοῦν τώρα οἱ φυσικοὶ αὐτουργοί; Ἀσφαλῶς. Καὶ νὰ τιμωρηθοῦν παραδειγματικά. Δὲν ἀρκεῖ ὅμως. Οἱ ἔνοχοι εἶναι πολλοί. Πάρα πολλοί. Μιὰ τοξινωμένη κοινωνία ποὺ ναρκώνει συνειδήσεις, νεκρώνει ψυχές, δυναμιτίζει ἱερὰ αἰσθήματα, γκρεμίζει ἰδανικά, πρέπει νὰ ἐνοχοποιηθεῖ καὶ νὰ στιγματιστεῖ. Ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ μὲ τὰ ἐκμαυλιστικὰ συνθήματά τους ἀπεργάζονται τὸν ἐκμηδενισμὸ τῆς ψυχῆς. Καλοῦμαστε ὅλοι νὰ ὑψώσουμε ἀναχώματα ὑγείας. Νὰ περιοριστεῖ ἐπιτέλους ἡ λεηλασία τῆς ἀγνότητας.

ΣΥΝΗΓΟΡΟΙ ΤΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

Στὴς ΗΠΙΑ γιόρτασαν γιὰ πρώτη φορὰ τὸ 1984 τὴν «Ἐθνικὴ Ἡμέρα γιὰ τὴ Διαφύλαξη τῆς Ζωῆς». Σὲ 11 χρόνια νομιμοποιημένων ἐκτρώσεων ἡ χώρα εἶχε χάσει 15 ἑκατομμύρια παιδιὰ ἀπὸ τὴν ἐκτρώσεις. Ὁ πρόεδρος Ρόναλντ Ρήγκαν ἦταν ὁ πρῶτος ἡγέτης ποὺ μίλησε γιὰ τὴν ἐκτρώσεις ὄχι μὲ οικονομικὰ κριτήρια: **«Αὐτὰ τὰ 15 ἑκατομμύρια παιδιὰ δὲν θὰ μπορέσουν ποτε νὰ ζήσουν, ποτε νὰ τραγουδήσουν, ποτε νὰ γνωρίσουν τὴν χαρὴς τῆς ἀνθρώπινης ἀγάπης. Δὲν θὰ μπορέσουν ποτε νὰ θεραπεύσουν ἀρρώστους, νὰ δώσουν τροφὴ σὲ πεινασμένους οὔτε νὰ ἀγωνιστοῦν γιὰ τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα καὶ τὴν εἰρήνην ἀνάμεσα στοὺς λαούς. Πρόκειται γιὰ τραγωδία ἀνυπολόγιστη σημασίας. Αὐτὰ τότε. Καὶ σήμερα; «Ποιὸς θὰ τὸ περίμενε ὅτι στὴ χώρα ποὺ θέσπισε τὰ “Ἀνθρώπινα δικαιώματα”, στὴν πόλη τοῦ “Φωτὸς” ἡ γαλλικὴ βουλὴ ψήφισε νόμο μὲ τὸν ὅποιο ἡ ἀντίθεση στὴν ἐκτροφή θὰ μετατρέπεται σὲ ἀδίκημα ποὺ ἐπισύρει ποινὴ φυλάκισης μέχρι δύο χρόνια καὶ πρόστιμο μέχρι 30.000 €...» Ὁ νέος νόμος ἐνοχοποιεῖ καὶ αὐτὴ τὴν ἔκφραση, τὴν ἐλευθερία τῆς γνώμης. Πλήρης, δηλαδή, ἀντιστροφή καὶ διαστροφή. Προστατευόμενος ὁ σφαγιασμὸς τῆς ἀθώας κυοφορούμενης ζωῆς καὶ καταδικαστέα ἡ υπεράσπισή της! Σθεναρὴ ὅμως ὑπῆρξε στὴ Γαλλία ἡ ὑγιὴς ἀντίδραση τῶν Καθολικῶν Ἐνώσεων καὶ τῆς Ἱεραρχίας: **«Ἐμᾶς δὲν θὰ μᾶς φιμώσῃ ἡ λογοκρισία».****

«Ἡ ΕΠΟΜΕΝΗ ΜΕΡΑ»

Σκέφθηκαν ποτε ὅλοι αὐτοὶ οἱ συνήγοροι τοῦ ἐγκλήματος, ποὺ λέγεται ἐκτροφή, «τὸ ψυχικὸ δράμα καὶ τὸ πλῆγμα ποὺ δέχεται ἡ γυναίκα στὸν ψυχικὸ τῆς κόσμον τὴν “ἐπόμενη μέρα”, μιᾶς τέτοιας ἐμπειρίας;» Καὶ πὸ συγκεκριμένα: **«Ἡ γυναίκα ἐπιστρέφει στὸ σπίτι, ὅμως ἀντὶ νὰ αἰσθάνεται λυτρωμένη ἢ ἔστω ἱκανοποιημένη ποὺ ὅλα θὰ ξαναμποῦν στὸν κανονικὸ τους ρυθμὸ, συνειδητοποιεῖ πῶς εἶναι φορτωμένη ἐνοχές. Ὁ ὕπνος εἶναι ταραγμένος, τὰ κλάματα συχνά. Τί συμβαίνει;»** Ὅπως ἐξηγοῦν διακεκριμένοι ψυχολόγοι, ψυχοθεραπευτὴς: **«Μιὰ ἀμβλωση φέρνει ὅπωςδήποτε ἀναστάτωση στὴ ζωὴ τῆς γυναίκας εἴτε θέλει νὰ τὸ περάσει πὸ “ἐλαφρὰ” εἴτε ὄχι. Καὶ στὴν δύο περιπτώσεις, ἡ ἀλλαγὴ ποὺ αἰσθάνεται εἶναι μεγάλη, ἀφοῦ πρόκειται γιὰ μιὰ ἐμπειρία ἐντονη, πολλὲς φορὲς πρωτόγνωρη ποὺ ἐνδέχεται νὰ ὀδηγήσει σὲ ψυχολογικὰ προβλήματα. Στὴ συμβουλευτικὴ ψυχολογία γίνεται λόγος γιὰ τὸ “post abortion syndrome” (σύνδρομο κατάθλιψης μετὰ τὴν ἀμβλωση) ποὺ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ μιὰ ἐντονη μελαγχολία ποὺ αἰσθάνεται ἡ γυναίκα μετὰ ἀπὸ μιὰ τέτοια ἐπέμβαση». Πῶς ἐκδηλώνεται; «Βαθιῆς ἐνοχές, κρίσεις πανικοῦ, ἀδικαιολόγητα κλάματα, ζήλια γιὰ τὴν ἄλλης γυναῖκες ποὺ ἔχουν παιδιὰ, ἐφιάλτες, αἴσθησις ὅτι ὑπάρχει ἕνα μεγάλο κενὸ στὴ ζωὴ τους ἢ ὅτι χτύπησε τὸ καμπανάκι τῆς γονιμότητας καὶ οἱ ἴδιες δὲν ἀνταποκρίθηκαν, τάσεις ἀπομόνωσης, εἶναι τὰ συνηθέστερα συμπτώματα». Ἀκριβῶς γιατί δὲν ὑπάρχει χειρότερη διαστροφή ἀπὸ τὸ νὰ δολοφονεῖ ἡ ἴδια ἢ μητέρα τὸ σπλάχνον τῆς. Ἡ ἴδια ἢ φύση ἐκδικεῖται.**

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

«ΖΩΗ»
Ἰπποκοράτους 189
114 72 ΑΘΗΝΑ